

แนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ระดับประถมศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี

**GUIDELINES FOR THE DEVELOPMENT OF
ELEMENTARY - STUDENT SUPPORT SYSTEM IN SMALL
SCHOOLS UNDER THE OFFICE OF PATHUM THANI
EDUCATIONAL SERVICE AREA**

ปรมาภรณ์ สอนธิ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ปีการศึกษา 2560

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

แนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ระดับประถมศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี

ปรมาภรณ์ สอนธิ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ปีการศึกษา 2560

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

หัวข้อวิทยานิพนธ์

แนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ระดับประถมศึกษาของ โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี
Guidelines for the Development of Elementary-Student Support
System in Small Schools under the Office of Pathum Thani
Educational Service Area

ชื่อ - นามสกุล

นางสาวปรมาภรณ์ สอนธิ

สาขาวิชา

การบริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิมพ์พรพรรณ เพชรสมบัติ, ปร.ค.

ปีการศึกษา

2560

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

 ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์รุ่งอรุณ รังรองรัตน์, ปร.ค.)

 กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิมพ์ประภา อมรกิจภิญญา, ปร.ค.)

 กรรมการ
(อาจารย์ชัยอนันต์ มั่นคง, ปร.ค.)

 กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิมพ์พรพรรณ เพชรสมบัติ, ปร.ค.)

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี อนุมัติวิทยานิพนธ์
ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทฉบับนี้

 คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อานนท์ นิยมผล, ค.อ.ม.)

วันที่ 25 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2561

หัวข้อวิทยานิพนธ์	แนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับ ประถมศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี
ชื่อ - นามสกุล	นางสาวปรมาภรณ์ สนธิ
สาขาวิชา	การบริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิมลพรรณ เพชรสมบัติ, ปร.ด.
ปีการศึกษา	2560

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี และ 2) หาแนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารและครูประจำชั้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี จำนวน 273 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) การดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการส่งต่อนักเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ได้แก่ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และด้านการคัดกรองนักเรียนมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด และ 2) แนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล พบว่า สถานศึกษามีการรวบรวมข้อมูลด้านความสามารถพิเศษของนักเรียนอย่างเป็นระบบ ด้านการคัดกรองนักเรียน พบว่าสถานศึกษามีการวิเคราะห์ข้อมูลของนักเรียนที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างเป็นระบบ ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน พบว่า มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานักเรียนให้สอดคล้องต่อนโยบายสถานศึกษา ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา พบว่า สถานศึกษามีการช่วยเหลือดูแลนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาอย่างใกล้ชิด และด้านการส่งต่อนักเรียน พบว่านักเรียนที่ส่งต่อได้รับการช่วยเหลือที่ถูกต้องและรวดเร็ว

คำสำคัญ: แนวทางการพัฒนา ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนขนาดเล็ก

Thesis Title	Guidelines for the Development of Elementary-Student Support System in Small Schools under the Office of Pathum Thani Educational Service Area
Name – Surname	Miss Paramaporn Sonthi
Program	Educational Administration
Thesis Advisor	Assistant Professor Pimolpun Phetsombat, Ph.D.
Academic Year	2017

ABSTRACT

This study aimed 1) to identify the elementary-student support system in small schools under the Office of Pathum Thani Educational Service Area, and 2) to find out their guidelines for the development of elementary-student support system.

Population in this research was 273 administrators and class teachers working in small schools under the Office of Pathum Thani Educational Service Area. The research instruments were a questionnaire and an interview form. The statistics for data analysis comprised frequency, percentage, mean, standard deviation, and content analysis.

The major findings indicated that 1) the respondents' opinions on overall and individual aspects of the elementary-student support system operation in small schools under the Office of Pathum Thani Educational Service Area were at a high level. When individual aspects were considered, it was found that the student transfer gained the highest scores, followed by the recognition of individual students, while the student screening had the lowest scores; and 2) according to the guidelines for the development of the elementary-student support system in small schools, it was found that, on the recognition of individual students, the schools had systematic data collection of individual students' talents. For the student screening aspect, the schools analyzed students' data from the systematic data collection. When considering the promotion and development of students, school activities to promote and develop students were in accordance with school policy. For the prevention and resolution aspect, the schools intensively took care of risk and problem students. Finally, for the student transfer aspect, the transferred students received accurate and prompt assistances.

Keywords: guidelines for the development, student support system, small schools

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงอย่างสมบูรณ์ได้ด้วยความเมตตากรุณาเป็นอย่างสูงจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมลพรรณ เพชรสมบัติ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่กรุณาให้คำปรึกษา คำแนะนำและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ จนสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ผู้วิจัย ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพร บุญส่ง คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ประธานคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมพ์ประภา อมรกิจภิญญา ผู้ทรงคุณวุฒิกรรมการสอบและ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุ่งอรุณ รั้งรองรัตน์ ผู้ทรงคุณวุฒิกรรมการสอบ ที่กรุณาเป็นคณะกรรมการร่วมพิจารณาตลอดจนให้คำแนะนำซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการปรับปรุงวิทยานิพนธ์ให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น รวมทั้งผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย ดร.วิษณุ เป็รียวนั้ม ดร.สุรัตน์ ขวัญบุญจันทร์ ดร.อธิคุณ สินธนาปัญญา ดร. เสวียน เจนเขว่า และ นางพัชรี แก้ววิสิการณั ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบคุณผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษามณฑลพิษณุธานีที่อนุญาตให้ผู้วิจัยดำเนินการวิจัย จำนวน 39 โรงเรียน

ขอขอบคุณคณาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ที่มีได้กล่าวนามไว้ ณ ที่นี้ ที่ได้ให้ความรู้ ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณแต่บิดา มารดาและครูอาจารย์ที่ให้การอบรมสั่งสอน จนทำให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จและภาคภูมิใจในวันนี้

ปรมาภรณ์ สนธิ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(3)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(4)
กิตติกรรมประกาศ	(5)
สารบัญ	(6)
สารบัญตาราง	(8)
สารบัญภาพ	(9)
บทที่ 1 บทนำ	10
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	10
1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย.....	12
1.3 คำถามของการวิจัย.....	12
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	13
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	13
1.6 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	15
1.7 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	15
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	16
2.1 แนวคิดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน.....	16
2.2 โรงเรียนขนาดเล็ก.....	38
2.3 บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี.....	43
2.4 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	46
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	54
3.1 ประชากร.....	54
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล.....	55
3.3 การสร้างเครื่องมือ.....	56
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	57
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	57

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	58
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	60
4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	60
4.2 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	60
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	60
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	69
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	69
5.2 อภิปรายผล.....	72
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	75
บรรณานุกรม.....	77
ภาคผนวก.....	82
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือวิจัย.....	83
หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ.....	85
หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	90
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	91
ภาคผนวก ค การประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC).....	101
ภาคผนวก ง ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	108
ภาคผนวก จ รายชื่อสถานศึกษาที่เก็บข้อมูล.....	113
ประวัติผู้เขียน.....	116

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 จำนวนร้อยละของประชากร จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน.....	61
ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี.....	62
ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล.....	62
ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ด้านการคัดกรองนักเรียน.....	63
ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน.....	64
ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา.....	65
ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ด้านการส่งต่อนักเรียน.....	66

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	15

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากสภาพสังคมปัจจุบันในยุคโลกาภิวัตน์ที่มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ส่วนหนึ่งมาจากความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ทำให้วัฒนธรรมต่างประเทศได้เข้ามาอิทธิพลต่อ สังคมไทย เด็กเยาวชนซึมซับแนวคิดและกระแสนิยมบางอย่างเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในวิถีชีวิต ซึ่งบางอย่าง เป็นสิ่งที่ไม่เหมาะสมกับสภาพสังคมไทย ทำให้เกิดปัญหาต่างๆ ขึ้นมาที่ส่งผลกระทบต่อตัวเด็กเยาวชน ทำให้มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมตามวัยและต้องเผชิญกับสถานการณ์ที่เป็นอันตรายต่อชีวิต เช่น ปัญหา การดื่มสุรา บุหรี่ ยาเสพติด การพนัน การติดเกม การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร การตั้งครรภ์ในวัยรุ่น การตกเป็นเหยื่อการบริโภควัตถุอันตราย การใช้ความรุนแรง การทะเลาะวิวาท เป็นต้น นอกจากนี้สถาบัน ครอบครัวซึ่งเป็นหน่วยที่เล็กที่สุด แต่มีความสำคัญมากที่สุดก็มีการเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพสังคมและ เศรษฐกิจ พ่อแม่ต้องไปทำงานหาเลี้ยงครอบครัว ไม่มีเวลาอบรมสั่งสอนดูแลใกล้ชิดลูก ทำให้เด็กๆ เรียนรู้ชีวิตด้วยตนเองจากสังคมนอกบ้าน และอาจถูกชักจูงไปในทางที่เลื่อมเสีย ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนส่งผลกระทบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ถึงแม้ว่ารัฐบาลโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะ กฎหมายหรือระเบียบต่างๆ เป็นเครื่องมือในการพัฒนาและส่งเสริมเด็กและเยาวชนในด้านต่างๆ รวมทั้งมีนโยบายหรือโครงการเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนแล้วก็ตาม แต่เด็กเยาวชนของ ไทยจำนวนไม่น้อยยังคงเผชิญกับปัญหาดังกล่าวและยังหาทางออกไม่ได้ (ทีมเฉพาะกิจสำนักประชาสัมพันธ์, ออนไลน์)

จากการรวบรวมสถิติข้อมูลสถานการณ์ปัญหาเด็กและเยาวชนของหน่วยงานต่างๆ พบว่าเด็กและเยาวชนส่วนหนึ่งมักมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ เช่น ติดเกม มีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ทะเลาะวิวาท ขาดความอบอุ่นในครอบครัว เข้าถึงและติดยาเสพติดได้ง่าย (คู่มือครูที่ปรึกษาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน, 2553)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มาตรา 6 ได้กำหนดว่าการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และมาตรา 26 ให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียน โดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกต

พฤติกรรมกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรม และการทดสอบควบคู่ไปกับกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2553 ก.ค.ศ. กำหนดมาตรฐานตำแหน่งครูตามมาตรา 42 ปฏิบัติหน้าที่หลักเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน การส่งเสริมการเรียนรู้ พัฒนาผู้เรียน ปฏิบัติงานทางวิชาการของสถานศึกษา พัฒนาตนเอง และพัฒนาวิชาชีพ โดยกำหนดให้ลักษณะงานเกี่ยวกับการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นภาระงานหนึ่งในมาตรฐานตำแหน่งครู

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงกำหนดเป็นนโยบายสถานศึกษาในสังกัดดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีทักษะในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้อย่างมีความสุข มีความรู้สึกรักเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น มีทักษะในการตัดสินใจการแก้ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ กระทรวงศึกษาธิการร่วมกับกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (2544) จึงได้กำหนดแนวทางในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนไว้ 5 องค์ประกอบดังนี้ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมนักเรียน 4) การป้องกันและแก้ไขปัญหา และ 5) การส่งต่อนักเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเป็นเขตพื้นที่การศึกษาหนึ่งที่ได้รับนโยบายให้ดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ดังกล่าวโดยมอบหมายให้กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษาจัดระบบการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อให้ได้ข้อมูลนักเรียนที่เป็นปัจจุบัน ครูสามารถเข้าใจและรับรู้ปัญหาของนักเรียน นักเรียนมีโอกาสทำกิจกรรมตามความสามารถและความถนัดของตนเองและโรงเรียนสามารถให้ความช่วยเหลือนักเรียนได้ทันต่อเวลาที่ในกรณีที่พบเห็นนักเรียนประสบปัญหา แต่ยังคงพบปัญหาในการดำเนินการอยู่หลายอย่างในการที่จะทำให้ประสบความสำเร็จ โรงเรียนขนาดเล็กจังหวัดปทุมธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี มีนักเรียนจำนวนมากที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาดังกล่าวทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม ในการสำรวจข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับนักเรียน พบข้อมูลนักเรียนมีปัญหาหลายประการ เช่น ปัญหาครอบครัว ปัญหาหย่าร้าง ปัญหาด้านเศรษฐกิจ บิดามารดาอยู่ต่างจังหวัด นักเรียนต้องอาศัยอยู่กับญาติพี่น้อง สภาพเช่นนี้ทำให้นักเรียนว้าเหว่ มีความรู้สึกขาดความอบอุ่น มีผลกระทบต่อด้านการเรียน ผลการเรียนตกต่ำ นักเรียนเหล่านี้ถ้าถูกชักจูงไปในทางที่ไม่ดี เช่น การใช้สารเสพติด หรือไปเที่ยวเตร่มั่วสุมอาจคล้อยตามได้ง่าย จากปัญหาดังกล่าว โรงเรียนจึงต้องพยายามหาวิธีที่จะช่วยเหลือ และป้องกันปัญหาต่างๆ เพื่อให้ นักเรียนเรียนอย่างมีความสุข ประสบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จึงถือเป็นภาระงานสำคัญของสถานศึกษาที่ต้องกำหนดเป็นนโยบายที่ชัดเจน มีกระบวนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ ประสานความร่วมมือจาก

ครูและบุคลากรทางการศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนให้ เป็นไปตามความคาดหวังของสังคม ดังนั้น ภาพความสำเร็จที่เกิดจากการพัฒนาผู้เรียน ให้เป็นไป ตามที่มุ่งหวังนั้น จึงต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย ทุกคน โดยเฉพาะอาจารย์ที่ปรึกษาซึ่งเป็นหลัก สำคัญในการดำเนินการต่างๆ เพื่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างใกล้ชิด ด้วยความรักและเมตตาต่อ ศิษย์ ผลจากการดำเนินงานจากความร่วมมือจากทุกฝ่าย จะช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนให้ เจริญเติบโตงอกงามเป็นบุคคลที่มีคุณค่าของสังคมต่อไป

จากปัญหาของนักเรียนในช่วงที่เป็นวัยรุ่นดังกล่าวข้างต้นและการดำเนินงานระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียนของ โรงเรียนที่ยังไม่มีประสิทธิภาพในการแก้ปัญหาของนักเรียนของนักเรียนตาม สภาพและปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในปัจจุบันได้ จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับแนว ทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับประถมศึกษาของ โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เพื่อให้บุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายใน และ ภายนอกสถานศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวางแผนในระดับสถานศึกษาในการ ปฏิบัติงานเพื่อให้การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับประถมศึกษาของ โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี

1.2.2 เพื่อหาแนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับประถมศึกษาของ โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี

1.3 คำถามของการวิจัย

1.3.1 ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับประถมศึกษาของ โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีมีผลการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับใด

1.3.2 แนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับประถมศึกษาของ โรงเรียน ขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เป็นอย่างไร

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี มีขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1.4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ตามแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (2559, น.14-19) ซึ่งมี 5 ด้าน คือ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน 4) การป้องกันและแก้ไขปัญหา และ 5) การส่งต่อนักเรียนและหาแนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

1.4.2 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครูประจำชั้นของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ทั้งหมด 273 คน จาก 39 โรงเรียน

1.4.3 ขอบเขตด้านตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ การจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (2559, น.14-19) ประกอบด้วย

- 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล
- 2) การคัดกรองนักเรียน
- 3) การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน
- 4) การป้องกันและแก้ไขปัญหา
- 5) การส่งต่อนักเรียน

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาและค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วนำมาเป็นนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

1.5.1 ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เป็นระบบแบบแผน มีขั้นตอนในการดำเนินงาน โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคคลหลักร่วมกับบุคลากรทุกฝ่าย

ทั้งในและนอกสถานศึกษาในการส่งเสริมป้องกันแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นกับนักเรียนและให้
นักเรียนมีคุณภาพชีวิตที่ดีอยู่ในสังคมได้อย่างเข้มแข็งและปลอดภัย

1.5.1.1 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หมายถึง การรวบรวมข้อมูลนักเรียน
รายบุคคล ประวัติส่วนตัว ประวัติการศึกษา ข้อมูลด้านสุขภาพ ความสามารถพิเศษ ด้วยวิธีการต่างๆ
โดยมีการบันทึกและจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ เพื่อนำไปใช้กับนักเรียนแต่ละคนได้อย่างถูกต้อง
เหมาะสม

1.5.1.2 การคัดกรองนักเรียน หมายถึง การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการรู้จักนักเรียน
เป็นรายบุคคล โดยการกำหนดเกณฑ์การจัดกลุ่มนักเรียนนั้นทางคณะครูควรมีการประชุมทำข้อตกลง
เกี่ยวกับการจัดกลุ่มนักเรียนให้ชัดเจน และเป็นที่ยอมรับของคณะครู แล้วนำผลที่ได้มาจำแนกตาม
เกณฑ์การคัดกรองที่สถานศึกษาได้จัดขึ้น เพื่อให้คำปรึกษาและช่วยเหลือได้อย่างตรงเป้าหมาย

1.5.1.3 การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน หมายถึง การจัดกิจกรรมโดยครูประจำชั้น
หรือครูที่ปรึกษาให้มีความสอดคล้องกับพฤติกรรมของนักเรียนและนโยบายของสถานศึกษาด้วย
วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย มีความต่อเนื่องในการดำเนินกิจกรรมเพื่อสนับสนุนให้นักเรียน
ได้รับการพัฒนาให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ สามารถพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

1.5.1.4 การป้องกันและแก้ไขปัญหา หมายถึง การดูแลช่วยเหลือนักเรียนในกลุ่ม
เสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาอย่างใกล้ชิดโดยครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษามีความเข้าใจปัญหาของนักเรียน
อย่างแท้จริง ตระหนักและเห็นคุณค่าในการป้องกันและแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียนด้วย
วิธีการที่เหมาะสมและสอดคล้องกับลักษณะของสภาพปัญหาของนักเรียนเป็นรายบุคคล

1.5.1.5 การส่งต่อนักเรียน หมายถึง การดำเนินการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาบาง
ประการที่ครูประจำชั้น ครูที่ปรึกษา หรือ โรงเรียนไม่สามารถแก้ไขปัญหาหรือให้ความช่วยเหลือที่
ถูกต้องเหมาะสมได้ไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านเพื่อให้ปัญหาของนักเรียนได้รับการช่วยเหลือที่
ถูกต้องและรวดเร็ว โดยมีการบันทึกผลการช่วยเหลือ การส่งต่อนักเรียนภายในและภายนอก
สถานศึกษา การติดตามผลการส่งต่อนักเรียน และสรุปผลการส่งต่อนักเรียนไว้เป็นหลักฐานตาม
ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

1.5.2 ผู้บริหาร หมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งผู้อำนวยการในโรงเรียนขนาดเล็ก
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 และ เขต 2

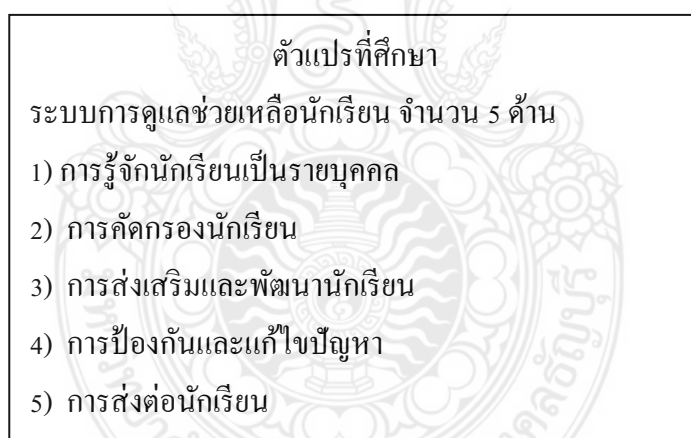
1.5.3 ครูประจำชั้น หมายถึง ผู้ที่ดำเนินการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนขนาดเล็ก
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 และ เขต 2

1.5.4 โรงเรียนขนาดเล็ก หมายถึง สถานศึกษาที่มีจำนวนนักเรียน 120 คนลงมา โดยโรงเรียนขนาดเล็กจะมีสภาพปัญหาในการจัดการศึกษาที่คล้ายคลึงกัน

1.5.5 เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี หมายถึง หน่วยงานที่ควบคุมการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนในระดับประถมศึกษาของจังหวัดปทุมธานี ซึ่งมีอยู่ 2 เขต คือ เขตพื้นที่การศึกษาที่ 1 และ เขตพื้นที่การศึกษาที่ 2

1.6 กรอบแนวคิดของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดแนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี โดยใช้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ เนื่องจากเป็นแนวคิดที่สถานศึกษาต่างๆ นิยมนำมาใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ ประกอบด้วย 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน 4) การป้องกันและแก้ไขปัญหา 5) การส่งต่อนักเรียน กรอบแนวคิดการวิจัยแสดงได้ดังภาพที่ 1.1

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

1.7 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1.7.1 ครูผู้สอนสามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

1.7.2 ผู้บริหารสามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการเสริมสร้างการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนอย่างยั่งยืน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ผู้วิจัยได้รวบรวมแนวคิดทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

- 2.1 แนวคิดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
- 2.2 โรงเรียนขนาดเล็ก
- 2.3 บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี
- 2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2.1.1 ความหมายของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้แนวคิดและความหมายเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ดังนี้

อภิรักษ์นา แสนทวี (2551, น.15) ให้ความหมายว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง การดำเนินการให้ความช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีระบบตามขั้นตอนและใช้เครื่องมือ โดยครูมีหน้าที่ในการดำเนินการและประสานความร่วมมือกับ นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรต่างๆ เพื่อป้องกันแก้ไข และพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน และเพื่อให้ผู้เรียนสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างสันติสุข

วนิดา ชนินทุททวงศ์ (2551, น.5) กล่าวว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน พร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจน โดยครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินการดังกล่าว และมีการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับครูที่เกี่ยวข้อง หรือบุคคลภายนอก รวมทั้งการสนับสนุนส่งเสริมจากโรงเรียน

เสริมฤทธิ์ หวายุฤทธิ์ (2552, น.12) ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง การดูแลนักเรียนตามขั้นตอนเชื่อมโยงกับระบบการบริหารของสถานศึกษา โดยอาศัยความสัมพันธ์ระหว่างครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานต่างๆ ในการจะแก้ไขปัญหาหรือส่งเสริมการเรียนรู้ที่จะเกิดขึ้นแก่ผู้เรียนอย่างมีคุณภาพ

มธุริน แผลงจันทิก (2554, น.2) ให้ความหมายว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยมีครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วย การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกัน และแก้ไข การส่งต่อ อย่างมีขั้นตอน มีวิธีการและเครื่องมือ โดยประสานความร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้อง เพื่อดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีพัฒนาการ และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

อรชุน กิตติโสภาลักษณ์ (2555, น.8) กล่าวว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน ซึ่งรวมถึงการส่งเสริม การป้องกันและการแก้ไขปัญหา พร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจน โดยครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน และมีการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับครูหรือบุคลากรภายนอกที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการสนับสนุนส่งเสริมจากโรงเรียน

ทนงศักดิ์ บุญมี (2555, น.11) กล่าวว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีระบบ มีขั้นตอนการดำเนินงาน มีวิธีการและเครื่องมือที่ชัดเจน โดยมีบุคคลที่เกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมทั้งในและนอกสถานศึกษา โดยมุ่งหวังเพื่อให้นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีทักษะในการดำรงชีวิตและปลอดภัยจากวิกฤตทั้งปวง

นฤพล กองทรัพย์ (2556, น.12-13) ได้กล่าวว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง การดำเนินกิจกรรมในการให้ความช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีระบบตามขั้นตอนโดยใช้เครื่องมือในการคัดกรองผู้เรียนที่จะให้ความช่วยเหลือ หรือส่งเสริมพัฒนาการในด้านต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการในการเรียนรู้ที่ดีและสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

คมกฤษ ทองนพคุณ (2556, น.21) กล่าวว่า กระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีระบบ มีขั้นตอนการดำเนินงาน มีวิธีการและเครื่องมือที่ชัดเจน โดยมีบุคคลที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา โดยมุ่งหวังเพื่อให้นักเรียนมีคุณลักษณะพึงประสงค์ มีทักษะในการดำรงชีวิต และปลอดภัยจากวิกฤตทั้งปวง

ประนอม แก้วสวัสดิ์ (2556, น.11) กล่าวว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือ หมายถึง การส่งเสริม การป้องกัน การแก้ไขปัญหาและพัฒนาเพื่อให้นักเรียน ได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่เข้มแข็ง คุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะการดำรงชีวิต และรอดพ้นจากวิกฤตทั้งปวง โดยมีวิธีการและเครื่องมือที่ชัดเจน มีมาตรฐาน คุณภาพ มีหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้ โดยมีครูที่ปรึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา โดยดำเนินการไปในทิศทางเดียวกันเพื่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างใกล้ชิดด้วยความรักและ

เมตตาที่มีต่อศิษย์ และภาคภูมิใจในบทบาทที่มีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนให้เติบโตองงาม และเป็นบุคคลที่มีคุณค่าของสังคมต่อไป

จตุกรณ์ นิสสัย (2558, น.11) กล่าวว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง การดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีองค์ประกอบ มีการประสานความร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้องในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อการดำเนินงานพัฒนาและการแก้ไขปัญหาให้นักเรียน

สรุปได้ว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เป็นระบบแบบแผนมีขั้นตอนในการดำเนินงาน โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคคลหลักร่วมกับบุคลากรทุกฝ่ายทั้งในและนอกสถานศึกษาในการส่งเสริมป้องกันแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นกับนักเรียนและให้นักเรียนมีคุณภาพชีวิตที่ดีอยู่ในสังคมได้อย่างเข้มแข็งและปลอดภัย

2.1.2 วัตถุประสงค์ของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552, น.13) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีด้วยกัน 2 ข้อ ดังนี้

- 1) เพื่อให้การดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเป็นไปอย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพ
- 2) เพื่อให้โรงเรียน ผู้ปกครอง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือชุมชน มีการทำงานร่วมกัน โดยผ่านกระบวนการทำงานที่ชัดเจนพร้อมด้วยเอกสาร หลักฐานการปฏิบัติงาน สามารถตรวจสอบหรือรับการประเมินได้

สรุปได้ว่าวัตถุประสงค์ของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง การดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยมีบุคลากรที่เกี่ยวข้องเข้ามาวางแผนการดำเนินงานขั้นตอนอย่างมีระบบ สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้ตรงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

2.1.3 ประโยชน์และคุณค่าของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

วนิดา ชนินทุทรวงศ์ (2551, น.3) กล่าวว่า ประโยชน์ของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วย 5 ประการ ดังนี้

- 1) นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลืออย่างทั่วถึงและตรงตามสภาพปัญหา
- 2) สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนเป็นไปด้วยดีและอบอุ่น
- 3) นักเรียนรู้จักตนเองและควบคุมตนเองได้
- 4) นักเรียนเรียนรู้อย่างมีความสุข
- 5) นักเรียนมีการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์

เตรียมศักดิ์ อินอุเทน (2551, น.16) กล่าวถึง ประโยชน์ของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ 5 ประการ ดังนี้

- 1) นักเรียนได้รับความช่วยเหลืออย่างทั่วถึงและตรงตามสภาพปัญหา
- 2) สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนเป็นไปด้วยดีและอบอุ่น
- 3) นักเรียนรู้จักตนเอง ควบคุมตนเองได้ มีการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) ซึ่งจะเป็นรากฐานในการพัฒนาความเก่ง (IQ) คุณธรรมจริยธรรม (MQ) และความมุ่งมั่นที่จะเอาชนะอุปสรรค(AQ)
- 4) นักเรียนเรียนรู้อย่างมีความสุขและได้รับการส่งเสริมพัฒนาตามศักยภาพโดยรอบด้าน
- 5) ผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพนักเรียนอย่างเข้มแข็ง จริงจัง ด้วยความเอื้ออาทร

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552, น.13-14) กล่าวว่า ประโยชน์และคุณค่าของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วย 5 ประการ ดังนี้

- 1) นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลืออย่างทั่วถึงและตรงตามสภาพปัญหา
- 2) สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนเป็นไปด้วยดีและอบอุ่น
- 3) นักเรียนรู้จักตนเอง ควบคุมตนเองได้ มีการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ ซึ่งจะเป็นรากฐานในการพัฒนาความเก่ง คุณธรรม จริยธรรม และความมุ่งมั่นที่จะเอาชนะอุปสรรค
- 4) นักเรียนเรียนรู้อย่างมีความสุข และได้รับการส่งเสริมพัฒนาเต็มตามศักยภาพอย่างรอบด้าน
- 5) ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพนักเรียนอย่างเข้มแข็ง จริงจัง ด้วยความเสียสละเอาใจใส่

มธุริน แผลงจันทิก (2554, น.13) กล่าวถึง ประโยชน์ของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีต่อนักเรียน ครู ผู้บริหาร โรงเรียน ผู้ปกครอง เขตพื้นที่การศึกษาและประเทศชาติไว้ดังนี้

- 1) นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลือและพัฒนาด้านสุขภาพกาย สุขภาพจิต และสภาพแวดล้อมทางสังคมอย่างทั่วถึง ได้รับการส่งเสริม พัฒนา ป้องกัน แก้ไขปัญหาทั้งด้านการเรียนรู้และความสามารถพิเศษ ได้รู้จักตนเอง สามารถปรับตัว มีทักษะทางสังคมและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข มีทักษะชีวิตและมีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อนผู้ปกครอง

2) ครูตระหนักและเห็นความสำคัญในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีเจตคติที่ดีต่อนักเรียน มีผลงานสอดคล้องกับมาตรฐานการประเมินคุณภาพการศึกษา มีความรัก ศรัทธาในวิชาชีพครู

3) ผู้บริหารรู้จักศักยภาพของครูในการขับเคลื่อนให้เกิดการปฏิรูปการเรียนรู้ ได้ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนใช้ในการกำหนดแนวทางในการพัฒนานักเรียน หลักสูตรและคุณภาพการจัดการศึกษามีรูปแบบกระบวนการพัฒนาและการพัฒนาเชิงระบบภายใต้การมีส่วนร่วม

4) โรงเรียนมีผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา ได้รับการยอมรับ การสนับสนุนและความร่วมมือจากชุมชน บุคลากรที่เกี่ยวข้องมีการพัฒนาสังคมแห่งการเรียนรู้และเอื้ออาทร

5) ผู้ปกครอง ชุมชนตระหนักในการมีส่วนร่วมกับโรงเรียน เข้าใจถึงวิธีการอบรมสั่งสอนบุตรหลาน เป็นตัวอย่างที่ดีแก่บุตรหลาน และบุคคลในชุมชนมีสัมพันธภาพที่ดีกับบุตรหลาน เป็นครอบครัวที่เข้มแข็ง

6) เขตพื้นที่การศึกษาพัฒนาวัฒนธรรมในการพัฒนานักเรียน พัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับการทำงาน การนิเทศติดตามผล ประเมินผลการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีระบบข้อมูลสารสนเทศทั้งข้อมูลระดับบุคคล และระดับโรงเรียนเพื่อพัฒนางานต่อไป

7) ประเทศชาติ นักเรียนมีคุณภาพดี มีปัญญา และมีความสุขมีการเชื่อมโยงข้อมูลของเยาวชนทุกระดับ ลดปัญหาที่ส่งผลต่อเด็กและเยาวชน ลดค่าใช้จ่ายของหน่วยงานต่างๆ ประชาชนมีคุณภาพเป็นกำลังอันสำคัญในการพัฒนาประเทศ

จตุภรณ์ นิสสัย (2558, น.21) กล่าวถึง ประโยชน์ของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ ดังนี้

1) นักเรียนมีการส่งเสริมและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ได้รับการป้องกันและแก้ไขปัญหาอย่างทั่วถึง

2) ครูรับรู้ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน โดยนำข้อมูลนั้นมากำหนดเป็นแนวทางเพื่อการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน

3) ผู้ปกครองและครูมีการร่วมมือกันในการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ปรีกษาและร่วมกันหาแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน เกิดสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน

4) ผู้บริหารสามารถใช้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในการปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาหลักสูตร

สรุปได้ว่า ประโยชน์ของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลือตรงกับสภาพปัญหาของแต่ละบุคคล เพื่อให้ นักเรียนมีการพัฒนาทั้งทางร่างกายจิตใจ และอารมณ์อย่างเหมาะสม โดยการได้รับการช่วยเหลือจากครูประจำชั้นหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

2.1.4 ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อประสิทธิภาพของการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

วนิดา ชนินทยุทธวงศ์ (2551, น.3) กล่าวว่า ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อประสิทธิภาพของการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนประกอบด้วย 5 ประการ ดังนี้

1) ผู้บริหารโรงเรียน รวมทั้งผู้ช่วยผู้บริหาร โรงเรียนทุกฝ่าย ตระหนักถึงความสำคัญของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และให้การสนับสนุนการดำเนินงาน หรือร่วมกิจกรรมตามความเหมาะสมอย่างสม่ำเสมอ

2) ครูทุกคนและผู้เกี่ยวข้องจำเป็นต้องมีความตระหนักในความสำคัญของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และมีทัศนคติที่ดีต่อนักเรียน มีความสุขที่จะพัฒนานักเรียนในทุกด้าน

3) คณะกรรมการหรือคณะทำงานทุกคณะ ต้องมีการประสานงานกันอย่างใกล้ชิด และมีการประชุมในแต่ละคณะอย่างสม่ำเสมอตามที่กำหนด

4) ครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักสำคัญในการดำเนินงาน โดยต้องได้รับความร่วมมือจากครูทุกคนในโรงเรียน รวมทั้งการสนับสนุนในเรื่องต่างๆ จากโรงเรียน

5) การอบรมให้ความรู้และทักษะ รวมทั้งการเผยแพร่ข้อมูล ความรู้แก่ครูที่ปรึกษา/ครูประจำชั้น ผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเอื้อประโยชน์ต่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นสิ่งจำเป็น โดยเฉพาะเรื่องทักษะการปรึกษาเบื้องต้นและแนวทางการแก้ไขปัญหาต่างๆ ของนักเรียน โรงเรียนควรดำเนินการอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

2.1.5 กระบวนการและขั้นตอนของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552, น.17-23) ได้กล่าวถึงกระบวนการและขั้นตอนของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีองค์ประกอบสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

2) การคัดกรองนักเรียน

3) การส่งเสริมและพัฒนาเด็ก

4) การป้องกันและแก้ไขปัญหา

5) การส่งต่อนักเรียน

1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

(1.1) ความสำคัญ

ด้วยความหลากหลายของนักเรียน และนักเรียนแต่ละคนซึ่งมีพื้นฐานความเป็นมาของชีวิตที่แตกต่างกัน ผ่านการหล่อหลอมให้เกิดพฤติกรรมในหลายลักษณะ ทั้งด้านบวกและ

ด้านลบ ดังนั้น การรู้ข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับตัวนักเรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ครูอาจารย์มีความเข้าใจนักเรียนมากขึ้น สามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อการคัดกรองนักเรียนและนำมาใช้ประโยชน์ในการส่งเสริมและพัฒนา การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนได้อย่างถูกต้อง ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ได้จากเครื่องมือและวิธีการที่หลากหลายตามหลักวิชาการ มิใช่การใช้ความรู้สึกหรือการคาดเดา โดยเฉพาะในการแก้ไขปัญหานักเรียน ซึ่งจะทำให้ไม่เกิดข้อผิดพลาดต่อการช่วยเหลือนักเรียนหรือเกิดได้น้อยที่สุด

(1.2) ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน

ครูที่ปรึกษาควรมีข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนอย่างน้อย 3 ด้านใหญ่ ๆ คือ

(1.2.1) ด้านความสามารถ แยกเป็น

ด้านการเรียน

ด้านความสามารถอื่นๆ

(1.2.2) ด้านสุขภาพ แยกเป็น

ด้านร่างกาย

ด้านจิตใจ

(1.2.3) ด้านพฤติกรรม

(1.2.4) ด้านครอบครัว แยกเป็น

ด้านเศรษฐกิจ

ด้านการคุ้มครองนักเรียน

ด้านการเลี้ยงดู

(1.2.5) ด้านสังคม

(1.2.6) ด้านอื่นๆ ที่ครูพบเพิ่มเติม ซึ่งมีความสำคัญหรือเกี่ยวข้องกับการ

ดูแลช่วยเหลือนักเรียน

(1.3) วิธีการและเครื่องมือในการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

ครูที่ปรึกษาควรใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย เพื่อให้ได้ข้อมูลนักเรียนที่ครอบคลุม ทั้งด้านความสามารถ ด้านสุขภาพ และด้านครอบครัว ที่สำคัญคือ

(1.3.1) ระเบียบสะสม

(1.3.2) แบบประพจน์พฤติกรรมเด็ก

(1.3.3) วิธีการและเครื่องมืออื่นๆ เช่น การสัมภาษณ์นักเรียน การศึกษาจากแฟ้มสะสมงาน ผลงาน การเยี่ยมบ้าน การศึกษาข้อมูลจากแบบบันทึกการตรวจสุขภาพด้วยตนเองซึ่งจัดทำโดยกรมอนามัย เป็นต้น

ระเบียบสะสม (ป.06/ป.พ8)

ระเบียบสะสมเป็นเครื่องมือในรูปแบบของเอกสารเพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียน โดยนักเรียนเป็นผู้กรอกข้อมูลและครูที่ปรึกษานำข้อมูลเหล่านั้นมาศึกษาพิจารณาทำความเข้าใจกับนักเรียนเบื้องต้น หากข้อมูลไม่เพียงพอก็ควรหาข้อมูลเพิ่มเติมด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การสอบถามจากนักเรียนโดยตรง การสอบถามจากครูอื่นๆ หรือเพื่อนๆ ของนักเรียน เป็นต้น รวมทั้งการใช้เครื่องมือทดสอบต่างๆ หากครูที่ปรึกษาคำเนินการได้

ระเบียบสะสม เป็นข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน จึงต้องเป็นความลับและเก็บไว้อย่างดี มิให้ผู้ที่ไม่เกี่ยวข้องหรือเด็กอื่นๆ มารื้อค้นได้ หากเป็นไปได้ควรเก็บไว้กับครูที่ปรึกษา/ครูประจำชั้น และมีผู้เก็บระเบียบสะสมให้เรียบร้อย

ระเบียบสะสมควรเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างต่อเนื่อง อย่างน้อย 3 ปีการศึกษา หรือ 6 ปีการศึกษา และส่งต่อไปยังครูที่ปรึกษา/ครูประจำชั้นคนใหม่ในปีการศึกษาต่อไป

แบบประเมินจุดแข็งและจุดอ่อน (SDQ)

แบบประเมินจุดแข็งและจุดอ่อน ไม่ได้เป็นแบบวัดหรือแบบทดสอบ แต่เป็นเครื่องมือสำหรับการคัดกรองนักเรียนด้านพฤติกรรม การปรับตัว ที่มีผลเกี่ยวข้องกับสภาพจิต ซึ่งจะช่วยให้ครูที่ปรึกษามีแนวทางการพิจารณานักเรียนด้านสุขภาพจิตมากขึ้น

แบบประเมินจุดแข็งและจุดอ่อน เป็นเครื่องมือที่กรมสุขภาพจิตเป็นผู้จัดทำขึ้น โดยพัฒนาจาก The Strengths and Difficulties Questionnaire (SDQ) ประเทศเยอรมนี ซึ่งใช้กันอย่างแพร่หลาย เพราะมีความเที่ยงและความตรง จำนวนข้อไม่มากนัก

แบบประเมินจุดแข็งและจุดอ่อน มี 3 ชุด คือ

- 1) ชุดที่ครูเป็นผู้ประเมินเด็ก
- 2) ชุดที่พ่อแม่ ผู้ปกครอง เป็นผู้ประเมินเด็ก
- 3) ชุดที่เด็กประเมินตนเอง

ทั้ง 3 ชุด มีเนื้อหา และจำนวนข้อ 25 ข้อเท่ากัน ทางโรงเรียนอาจเลือกชุดใช้ชุดที่นักเรียนประเมินตนเองชุดเดียว หรือใช้ควบคู่กับชุดที่ครูเป็นผู้ประเมินเพื่อความแม่นยำยิ่งขึ้น โดยระยะเวลาที่ประเมินไม่ควรห่างจากนักเรียนประเมินตนเองเกิน 1 เดือน ซึ่งหากเป็นไปได้ควรใช้แบบประเมินทั้ง 3 ชุด พร้อมกันเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของผลที่ออกมา

วิธีการและเครื่องมืออื่น ๆ

ในกรณีที่ข้อมูลของนักเรียนจากระเบียนสะสมและแบบประเมินจุดแข็งและจุดอ่อน ไม่พอเพียง หรือเกิดกรณีที่จำเป็นต้องมีข้อมูลเพิ่มเติมอีก ครูที่ปรึกษา/ครูประจำชั้นอาจใช้วิธีการและเครื่องมืออื่นๆ เพิ่มเติม เช่น การสังเกตพฤติกรรมอื่นๆ ในห้องเรียน การสัมภาษณ์ และการเยี่ยมบ้าน

นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลไว้ ดังนี้ ก้องภพ ยี่หระ (2550, น.46-47) กล่าวว่า การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล คือการศึกษาข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่างเพื่อดูความแตกต่างของนักเรียนแต่ละคน ว่ามีพฤติกรรมในทางบวกหรือทางลบ ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่มีผลต่อการเรียนรู้ ช่วยให้ครูเข้าใจนักเรียนมากขึ้น สามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อเป็นประโยชน์ในการแก้ปัญหาของนักเรียนได้ถูกต้อง ข้อมูลในการวิเคราะห์ผู้เรียนควรมี 4 ด้านคือ 1) ด้านความสารถ เช่น ความสามารถในการเรียน 2) ด้านสุขภาพ เช่น สมรรถภาพ น้ำหนัก ส่วนสูง 3) ด้านครอบครัว เช่น สถานภาพ อาชีพ และรายได้ของพ่อแม่หรือผู้ปกครอง 4) ด้านอื่นๆ ที่ครูพบและส่งผลต่อผู้เรียน

จรินทร์ มณีนุ่ม (2551, น.8) กล่าวว่า การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หมายถึง การรู้ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนเป็นรายบุคคลในด้านความสามารถในการเรียน ความสามารถพิเศษ ด้านสุขภาพกาย สุขภาพจิตและพฤติกรรม ด้านเศรษฐกิจของครอบครัว และด้านการคุ้มครองนักเรียน โดยมีเอกสารหลักฐานแสดงการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลของครูที่ปรึกษา

เอื้อพร อ่อนนุ่ม (2554, น.20-21) กล่าวว่า การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล คือวิธีการที่ครูที่ปรึกษาจะต้องศึกษานักเรียนในความรับผิดชอบของตนเองและรู้พื้นฐานของเด็กนักเรียน สภาพชีวิต พฤติกรรมที่แสดงออก มีความเข้าใจเด็กอย่างแท้จริงทั้งทางด้านความสามารถของนักเรียน ด้านสุขภาพ ด้านจิตใจนักเรียน พฤติกรรมด้านร่างกาย ด้านครอบครัว ด้านเศรษฐกิจของนักเรียน

จุฑามณี เกษสุวรรณ (2555, น.31) กล่าวว่า การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หมายถึง การรวบรวมข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับตัวนักเรียนเพื่อช่วยให้ครูที่ปรึกษามีความเข้าใจนักเรียนมากขึ้น รู้จักนักเรียนอย่างแท้จริงและครอบคลุมในทุกๆ ด้าน ทราบถึงจุดแข็ง จุดอ่อนของนักเรียนแต่ละคน โดยใช้เครื่องมือและเทคนิควิธีการที่หลากหลายตามความเหมาะสม ทำให้สามารถนำข้อมูลมาใช้วิเคราะห์เพื่อการคัดกรองนักเรียน การส่งเสริม การป้องกันและแก้ไขปัญหาให้นักเรียนได้ต่อไป

นฤบล กองทรัพย์ (2556, น.18) กล่าวว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หมายถึง การดำเนินการในการดูแลนักเรียนในชั้นตอน

ของการศึกษาข้อมูลของนักเรียนอย่างละเอียดทุกด้าน โดยการสอบถาม สัมภาษณ์ การเยี่ยมบ้าน เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาพิจารณาการแก้ไขปัญหา หรือส่งเสริมเกี่ยวกับการเรียนรู้ของนักเรียน

แมนพงศ์ กิจงานนท์ (2556, น.35) กล่าวว่า การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลเป็นวิธีการสำคัญที่จะช่วยให้ครูทราบถึงจุดแข็ง จุดอ่อนของนักเรียนแต่ละคนโดยใช้เครื่องมือที่หลากหลาย ซึ่งต้องเลือกวิธีการและเครื่องมือหรือเทคนิคต่างๆ เพื่อประสิทธิผลในการเรียนรู้แต่ละคนได้อย่างเหมาะสม ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์มิใช่การใช้ความรู้สึกหรือการคาดเดา โดยเฉพาะการแก้ไขปัญหานักเรียน ซึ่งจะทำให้ไม่เกิดข้อผิดพลาดต่อการช่วยเหลือนักเรียนหรือเกิดได้น้อยที่สุด

สรุปได้ว่า การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หมายถึง การรวบรวมข้อมูลนักเรียนรายบุคคล ประวัติส่วนตัว ประวัติการศึกษา ข้อมูลด้านสุขภาพ ความสามารถพิเศษฯ ด้วยวิธีการต่างๆ โดยมีการบันทึกและจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ เพื่อนำไปใช้กับนักเรียนแต่ละคนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

2) การคัดกรองนักเรียน

(2.1) ความสำคัญ

การคัดกรองนักเรียน เป็นการพิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนเพื่อการจัดกลุ่มนักเรียน ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการหาวิธีการที่เหมาะสมในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้ตรงกับสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นด้วยความรวดเร็วและถูกต้องแม่นยำ ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอาจจัดกลุ่มนักเรียนตามผลการคัดกรองเป็น 2, 3 หรือ 4 กลุ่มก็ได้ ตามขอบข่ายและเกณฑ์การคัดกรองที่โรงเรียนกำหนด เช่น ในกรณีที่แบ่งนักเรียนเป็น 4 กลุ่ม อาจนิยามกลุ่มได้ดังนี้

(2.1.1) กลุ่มปกติ คือ นักเรียนที่ได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียนอยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มปกติ ซึ่งควรได้รับการส่งเสริมภูมิคุ้มกันและการส่งเสริมพัฒนา

(2.1.2) กลุ่มเสี่ยง คือ นักเรียนที่อยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มเสี่ยงตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียน ซึ่งโรงเรียนต้องให้การป้องกันและแก้ไขตามกรณี

(2.1.3) กลุ่มมีปัญหา คือ นักเรียนที่จัดอยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มมีปัญหามาตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียน ซึ่งโรงเรียนต้องช่วยเหลือและแก้ปัญหาโดยเร่งด่วน

(2.1.4) กลุ่มพิเศษ คือ นักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ มีความเป็นอัจฉริยะ แสดงออกซึ่งความสามารถอันโดดเด่นด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้านอย่างเป็นที่ประจักษ์เมื่อเทียบกับผู้มีอายุในระดับเดียวกันภายใต้สภาพแวดล้อมเดียวกัน ซึ่งโรงเรียนต้องให้การส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาศักยภาพความสามารถพิเศษนั้นจนถึงขั้นสูงสุด

(2.2) แนวทางวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการคัดกรองนักเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการคัดกรองนักเรียนนั้นให้อยู่ในดุลยพินิจของครูที่ปรึกษา ครูประจำชั้น ผู้ที่เกี่ยวข้อง และยึดถือเกณฑ์การคัดกรองนักเรียนของโรงเรียนเป็นหลักด้วย ดังนั้น โรงเรียนจึงควรมีการประชุมครู เพื่อการพิจารณาเกณฑ์การจัดกลุ่มนักเรียนร่วมกัน เพื่อให้มีมาตรฐานหรือแนวทางการคัดกรองนักเรียนที่เหมือนกัน รวมทั้งให้มีการกำหนดเกณฑ์ว่าความรุนแรงหรือความดีของพฤติกรรมมีเท่าใดจึงจะจัดอยู่ในกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มที่มีปัญหา

นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการคัดกรองนักเรียนไว้ ดังนี้

ก้องภพ ยี่หระ (2550, น.47-48) กล่าวว่า การคัดกรองนักเรียน คือ การพิจารณาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียนและแบ่งกลุ่มผู้เรียนออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มปกติ และกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มที่มีปัญหา การจัดกลุ่มนักเรียนมีประโยชน์ให้การที่ครูและและผู้ที่เกี่ยวข้องจะได้ให้ความช่วยเหลือและดูแลนักเรียนได้อย่างถูกต้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อครูมีข้อมูลก็จะทำให้การแก้ปัญหาสามารถทำได้ตรงจุดมากขึ้น หากครูไม่ทำการคัดกรองผู้เรียนหากเกิดปัญหาเร่งด่วนเราก็จะไม่สามารถแก้ปัญหาได้ทันท่วงที การวิเคราะห์ข้อมูลและเครื่องมือในการคัดกรองนักเรียน ควรมีเกณฑ์ในการคัดกรองอย่างชัดเจนเพื่อให้ครูสามารถแยกนักเรียนได้อย่างถูกต้อง

วิโรจน์ สุรสาคร (2550, น.46-47) กล่าวว่า การคัดกรองนักเรียน คือ การรวบรวมข้อมูลของนักเรียนแต่ละคนมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ของโรงเรียน เพื่อนำผลมาคัดแยกนักเรียนออกเป็นกลุ่มสามกลุ่ม ได้แก่ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา ในการกำหนดเกณฑ์การจัดกลุ่มนั้นทางคณะกรรมการควรจะมีการประชุมหารือตกลงเกี่ยวกับการจัดกลุ่มให้ชัดเจน และการเป็นที่ยอมรับของคณะครู เพื่อในการประเมินนั้นจะได้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน เมื่อจัดกลุ่มผู้เรียนเรียบร้อยแล้วควรมีการสรุปผลการคัดกรองนักเรียนเพื่อจะได้ดำเนินการในขั้นต่อไป

จรินทร์ มณีนุ่ม (2551, น.8) กล่าวว่า การคัดกรองนักเรียน หมายถึง การพิจารณาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับตัวนักเรียนของครูที่ปรึกษาเพื่อการจัดนักเรียนเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง/มีปัญหาตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียนสามารถสรุปการคัดกรองนักเรียนได้เป็นรายบุคคลและรายชั้นเรียน

เอื้อพร อ่อนนุ่ม (2554, น.22) กล่าวว่า การคัดกรองนักเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินการหลังจากที่ครูที่ปรึกษาได้ศึกษาทำความเข้าใจกับนักเรียนเป็นรายบุคคลแล้ว โดยนำข้อมูลมาวิเคราะห์สรุปผลเพื่อแยกนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา ประโยชน์ของการจัดกลุ่มนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา

ประโยชน์ของการจัดกลุ่มนักเรียนก็เพื่อให้การดูแลช่วยเหลือและแก้ไขปัญหานักเรียนตรงกับปัญหาหรือความต้องการมากที่สุด ทั้งทางด้านความสามารถของนักเรียน ด้านสุขภาพ ด้านครอบครัว

จุฑามณี เกษสุวรรณ (2555, น.41) กล่าวว่า การคัดกรองนักเรียน หมายถึง การวิเคราะห์ข้อมูลของนักเรียนเพื่อการจัดกลุ่มในการหาวิธีการที่เหมาะสมสำหรับการดูแลช่วยเหลือให้ตรงกับสภาพปัญหาและความต้องการของนักเรียนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม การจัดกลุ่มนักเรียนจะแบ่งเป็น 2, 3 หรือ 4 กลุ่มก็ได้ ตามเกณฑ์ของโรงเรียนที่กำหนดขึ้น แต่จะมีกลุ่มหลักๆ 4 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มปกติ 2) กลุ่มพิเศษ 3) กลุ่มเสี่ยง 4) กลุ่มมีปัญหา

นฤมล กองทรัพย์ (2556, น.33) กล่าวว่า การคัดกรองนักเรียน หมายถึง การพิจารณาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับตัวนักเรียนเป็นรายบุคคลและนำมาจัดกลุ่มตามเกณฑ์ เพื่อให้คำแนะนำและแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม

แมนพงศ์ กิจจานนท์ (2556, น.37) กล่าวว่า การคัดกรองนักเรียนเป็นการจัดแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มตามพฤติกรรม ซึ่งอาจแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา โดยพิจารณาการจัดกลุ่มจากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลซึ่งสถานศึกษาควรจัดทำเกณฑ์การคัดกรองเองเพื่อให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน

กล่าวโดยสรุป การคัดกรองนักเรียน เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยการกำหนดเกณฑ์การจัดกลุ่มนักเรียนนั้นทางคณะครูควรมีการประชุมทำข้อตกลงเกี่ยวกับการจัดกลุ่มให้ชัดเจน และเป็นที่ยอมรับของคณะครู แล้วนำผลที่ได้มาจำแนกตามเกณฑ์การคัดกรองที่สถานศึกษาได้จัดขึ้น เพื่อให้คำปรึกษาและช่วยเหลือได้อย่างตรงเป้าหมาย

3) การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน

(3.1) ความสำคัญ

การส่งเสริมและพัฒนานักเรียนเป็นการสนับสนุนให้นักเรียนทุกคน ไม่ว่าจะเป็นนักเรียนกลุ่มปกติหรือกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา กลุ่มความสามารถพิเศษให้มีคุณภาพมากขึ้น ได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ มีความภาคภูมิใจในตนเองในด้านต่างๆ ซึ่งจะช่วยป้องกันมิให้นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มปกติและกลุ่มพิเศษกลายเป็นนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา และเป็นการช่วยให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยง/ปัญหากลับมาเป็นนักเรียนกลุ่มปกติและมีคุณภาพตามมาตรฐานที่โรงเรียนหรือชุมชนคาดหวังต่อไป

(3.2) วิธีการและเครื่องมือเพื่อส่งเสริมนักเรียน

การส่งเสริมและพัฒนานักเรียนมีหลายวิธีที่โรงเรียนสามารถพิจารณาดำเนินการให้ แต่มีกิจกรรมหลักสำคัญที่โรงเรียนต้องดำเนินการ คือ

(3.2.1) การจัดกิจกรรมโฮมรูม เป็นการจัดกิจกรรมที่ดำเนินการเพื่อส่งเสริมนักเรียนเป็นรายบุคคล หรือเป็นกลุ่มก็ได้ ซึ่งสถานที่ใช้จัดกิจกรรมโฮมรูมอาจเป็นที่ห้องเรียน หรือนอกห้องเรียน ให้มีบรรยากาศเสมือนบ้านที่มีครูประจำชั้นและนักเรียนเป็นดั่งสมาชิกในครอบครัวเดียวกัน และมีกิจกรรมที่เป็นประโยชน์แก่นักเรียนในด้านต่าง ๆ

(3.2.2) การจัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครอง เป็นการพบปะกันระหว่างครูประจำชั้นกับผู้ปกครองนักเรียนที่ครูประจำชั้นดูแลอยู่ เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกันและร่วมมือกันดูแลช่วยเหลือนักเรียนระหว่างบ้าน โรงเรียน และผู้ปกครองด้วยกัน

(3.3.3) การจัดกิจกรรมเยี่ยมบ้าน เป็นกิจกรรมที่ครูไปเยี่ยมพบปะกับผู้ปกครองและนักเรียนที่บ้านของเขา อันจะช่วยให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบ้านกับโรงเรียนและทำให้ครูได้รู้ได้เห็นข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมต่างๆ ทางบ้านของนักเรียน

(3.3.4) การจัดกิจกรรมอื่นๆ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมนักเรียนให้มีความภูมิใจในตนเองในด้านต่างๆ ตัวอย่าง กิจกรรมกลุ่มผู้บำเพ็ญประโยชน์

นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนไว้ดังนี้
นันทินี เกรือจันทร์ (2551, น.69) กล่าวว่า การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน หมายถึง การจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานักเรียนด้วยวิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย เพื่อให้ นักเรียนได้รับการพัฒนาเป็นบุคคลที่มีคุณภาพ สามารถปรับตัวกับปัญหาและสามารถปฏิบัติหน้าที่ตามวัยได้อย่างปกติ

จรินทร์ มณีนุ่ม (2551, น.8) กล่าวว่า การส่งเสริมนักเรียน หมายถึง การสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนในความดูแลของครูที่ปรึกษาให้มีคุณภาพ มีความภาคภูมิใจในตนเองด้วยการจัดกิจกรรมโฮมรูม การประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน และครูที่ปรึกษานั่นที่ผลการจัดกิจกรรมไว้เป็นหลักฐาน

เอื้อพร อ่อนนุ่ม (2554, น.23-24) กล่าวว่า การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน หมายถึง วิธีการจัดทำแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมส่งเสริมพัฒนานักเรียนและมีการนำไปปฏิบัติกิจกรรมสำคัญที่โรงเรียนควรดำเนินการเพื่อเป็นการส่งเสริมนักเรียนคือกิจกรรมโฮมรูม ทำอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน การจัดกิจกรรมควรสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับครูที่เกี่ยวข้องมีความรู้ความเข้าใจให้ตรงกัน เพื่อนักเรียนสามารถพัฒนาตนเองให้มีคุณภาพสูงสุดตามศักยภาพของแต่ละบุคคล

จุฑามณี เกษสุวรรณ (2555, น.42) กล่าวว่า การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน หมายถึง การจัดกิจกรรมที่สนับสนุนให้นักเรียนทุกคน ทุกกลุ่ม ได้รับการพัฒนาให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ สามารถพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพด้วยวิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย

ประนอม แก้วสวัสดิ์ (2556, น.24) กล่าวว่า การส่งเสริมนักเรียนเป็นการสนับสนุนให้นักเรียนเป็นบุคคลที่มีคุณภาพ เกิดความภาคภูมิใจในตนเอง ช่วยป้องกันและช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยงกลุ่มมีปัญหากลับมาเป็นกลุ่มปกติ ครูที่ปรึกษาจึงควรมีการวางแผนการจัดกิจกรรม การดำเนินกิจกรรม และทำการประเมินผลการจัดกิจกรรมด้วย ซึ่งกิจกรรมโฮมรูม การประชุมผู้ปกครอง ชั้นเรียนและการจัดกิจกรรมส่งเสริมในรูปแบบอื่นๆ ที่หลากหลาย ถือเป็นกิจกรรมการส่งเสริมนักเรียนในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่สำคัญมาก

แมนพงศ์ กิจงานนท์ (2556, น.38) ให้ความหมายว่า การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน หมายถึง การจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานักเรียนด้วยวิธีการ และเครื่องมือที่หลากหลาย เพื่อให้ให้นักเรียนได้รับการพัฒนาเป็นบุคคลที่มีคุณภาพสามารถปรับตัวเผชิญกับปัญหาและสามารถปฏิบัติหน้าที่ตามวัยของตนได้อย่างปกติ

จากความหมายข้างต้นอาจสรุปได้ว่า การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน คือ การจัดกิจกรรมโดยครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาให้มีความสอดคล้องกับพฤติกรรมของนักเรียนและนโยบายของสถานศึกษาด้วยวิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย มีความต่อเนื่องในการดำเนินกิจกรรมเพื่อสนับสนุนให้นักเรียนได้รับการพัฒนาให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ สามารถพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

4) การป้องกันและแก้ไขปัญหา

(4.1) ความสำคัญ

ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูควรให้ความเอาใจใส่กับนักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน แต่สำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหานั้น จำเป็นอย่างมากที่ต้องให้ความดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด และหาวิธีการช่วยเหลือทั้งการป้องกันและแก้ไขปัญหา โดยไม่ปล่อยปละละเลย นักเรียนจนกลายเป็นปัญหาของสังคม การสร้างภูมิคุ้มกัน การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนจึงเป็นภาระงานที่ยิ่งใหญ่และมีคุณค่าอย่างมากในการพัฒนาให้นักเรียนเติบโตเป็นบุคคลที่มีคุณภาพของสังคมต่อไป

(4.2) วิธีการและเครื่องมือเพื่อการป้องกันช่วยเหลือเรียน

การป้องกันและการแก้ไขปัญหานักเรียนนั้นมีหลายเทคนิควิธีการ แต่สิ่งที่ครูที่ปรึกษาจำเป็นต้องดำเนินการ มีอย่างน้อย 2 ประการ คือ

(4.2.1) การให้คำปรึกษาเบื้องต้น เป็นการช่วยเหลือนักเรียนและช่วยป้องกันปัญหาให้ลดน้อยลง ทั้งด้านความรู้สึก ความคิด และการปฏิบัติตนของนักเรียนในทางที่ไม่ถูกต้อง โดยมุ่งหวังให้นักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีงามหรือพึงประสงค์

(4.2.2) การจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหานอกจากจะเป็นการให้คำปรึกษาเบื้องต้นแล้วการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อเป็นการช่วยเหลือนักเรียนก็เป็นสิ่งสำคัญ เพราะจะทำให้การป้องกันและช่วยเหลือนักเรียนมีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจของครูทุกคนและผู้ปกครอง

(4.3) ข้อพึงตระหนักในการป้องกันและแก้ไขปัญหา

(4.3.1) การรักษาความลับ เรื่องราวข้อมูลนักเรียนที่ต้องป้องกันและให้ความช่วยเหลือไม่ควรนำไปเปิดเผย ยกเว้นเพื่อขอความร่วมมือในการจะช่วยให้มีการป้องกันช่วยเหลือนักเรียนกับบุคคลที่เกี่ยวข้อง โดยไม่ระบุชื่อ-สกุลจริงของนักเรียน การบันทึกข้อมูลการป้องกันและช่วยเหลือนักเรียน ควรเก็บไว้ในที่ที่เหมาะสมและสะดวกในการเรียกใช้

(4.3.2) การป้องกัน ต้องพิจารณาสาเหตุของการที่จะป้องกันให้ครบถ้วนและหาวิธีป้องกันและช่วยเหลือให้เหมาะสมกับสาเหตุนั้นๆ เพราะการป้องกันมิได้เกิดจากสาเหตุใดเพียงสาเหตุเดียวแต่อาจจะเกิดจากหลายๆ สาเหตุที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน การป้องกันมีหลายวิธีการต้องป้องกันให้ตรงกับสาเหตุและช่วยเหลือให้สอดคล้องกับความต้องการ และเหมาะสมกับนักเรียน เนื่องจากความแตกต่างของบุคคล ดังนั้น การป้องกันและให้ความช่วยเหลือนักเรียนควรจะให้คำแนะนำปรึกษาให้ถูกต้องและตรงกับสาเหตุ ควรมีการกระบวนกรหรือทักษะในการป้องกันและช่วยเหลือที่ครูแต่ละคนสามารถเรียนรู้ฝึกฝน เพื่อนำไปใช้ให้เหมาะสมกับการป้องกันช่วยเหลือนักเรียนในแต่ละคน

นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการป้องกันและแก้ไขปัญหาไว้ ดังนี้

เสกสิทธิ์ แสนทวีสุข (2550, น.47) ให้ความหมายว่า การป้องกันและแก้ไขปัญหามีความหมายถึง ครูที่ปรึกษาต้องพิจารณาสาเหตุของปัญหาให้ครบถ้วนและหาวิธีการช่วยเหลือให้เหมาะสมกับสาเหตุนั้น ปัญหาที่เหมือนกันของนักเรียนไม่จำเป็นต้องเกิดจากสาเหตุที่เหมือนกัน วิธีการช่วยเหลือที่ประสบความสำเร็จกับนักเรียนคนหนึ่ง อาจไม่เหมาะสมกับนักเรียนอีกคนหนึ่ง เนื่องจากความแตกต่างของบุคคล ดังนั้น การช่วยเหลือแก้ปัญหาของนักเรียน โดยเฉพาะการให้คำแนะนำปรึกษา จึงไม่มีสูตรการช่วยเหลือที่ตายตัว เพียงแต่มีแนวทาง กระบวนการ หรือทักษะการช่วยเหลือที่ครูที่ปรึกษาแต่ละคนสามารถเรียนรู้ฝึกฝน เพื่อนำไปใช้ให้เหมาะสมกับแต่ละปัญหาในนักเรียนแต่ละคนได้

จรินทร์ มณีนุ่ม (2551, น.8) กล่าวว่า การป้องกันและแก้ไขปัญหา หมายถึง การดูแลเอาใจใส่นักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหาอย่างใกล้ชิด ให้ความสำคัญให้การช่วยเหลือทั้งการป้องกันและแก้ไขปัญหา โดยการให้คำปรึกษาเบื้องต้น การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยครูที่ปรึกษารับที่ผลการจัดกิจกรรม การป้องกัน และการช่วยเหลือนักเรียนไว้เป็นหลักฐาน

สุนันท์ โพธิบาย (2552, น.48-49) กล่าวว่า การป้องกันและแก้ไขปัญหาคือ การป้องกันและแก้ไขปัญหาในการช่วยเหลือนักเรียน ครูที่ปรึกษาควรให้ความเอาใจใส่กับนักเรียนทุกคนเท่าเทียมกัน แต่สำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มมีปัญหา นั้น จำเป็นอย่างมากที่ต้องให้ความสำคัญดูแลเอาใจอย่างใกล้ชิดและหาวิธีการช่วยเหลือ ทั้งการป้องกันและการแก้ไขปัญหาโดยไม่ปล่อยปละละเลย นักเรียนจนกลายเป็นปัญหาของสังคม การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนจึงเป็นภาระงานที่ยิ่งใหญ่และมีคุณค่าอย่างมาก ในการพัฒนาให้นักเรียนเติบโตเป็นบุคคลที่มีคุณภาพของสังคมต่อไป นอกจากนี้ทุกครั้งที่ช่วยเหลือนักเรียน ควรมีการบันทึกไว้เป็นหลักฐานด้วย การป้องกันและแก้ไขปัญหาก็กับนักเรียนนั้นมีหลายเทคนิควิธีการ แต่สิ่งที่ครูที่ปรึกษาจำเป็นต้องดำเนินการมี 2 ประการ คือ 1) การให้คำปรึกษาเบื้องต้น 2) การจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ปัญหานักเรียน ในการให้คำปรึกษาต่างๆ ครูควรรักษาความลับ เรื่องราวข้อมูลของนักเรียนที่ให้การช่วยเหลือแก้ไข ต้องไม่นำไปเปิดเผย ยกเว้น เพื่อขอความร่วมมือในการช่วยเหลือนักเรียนกับบุคคลที่เกี่ยวข้อง โดยไม่ระบุชื่อ-สกุลจริงของนักเรียน และการเปิดเผยควรเป็นไปในลักษณะที่ให้เกียรตินักเรียน ดังนั้นให้การแก้ปัญหานักเรียนครูควรศึกษาข้อมูลเพื่อวิเคราะห์ถึงสาเหตุให้อ่องแท้เสียก่อน และควรมีเทคนิคในการปัญหาหลายวิธี เพราะนักเรียนแต่ละคนอาจใช้วิธีการแก้ปัญหาก็แตกต่างกัน ถึงแม้ในบางครั้งจะมีสาเหตุของปัญหาที่คล้ายกันก็ตาม ดังนั้นการช่วยเหลือนักเรียนโดยเฉพาะการให้คำปรึกษาจึงไม่มีสูตรการช่วยเหลือสำเร็จตายตัว เพียงแต่มีแนวทาง กระบวนการหรือทักษะการช่วยเหลือที่ครูแต่ละคนเรียนรู้ ฝึกฝน เพื่อการนำไปใช้เหมาะสมกับแต่ละปัญหาในนักเรียนแต่ละคน

เอื้อพร อ่อนน้อม (2554, น.26) กล่าวว่า การป้องกันและแก้ไขปัญหาคือ การดูแลช่วยเหลือของครูที่ปรึกษาที่ได้ให้ความเอาใจใส่ดูแลนักเรียนในความรับผิดชอบ สำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือมีปัญหา นั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ควรให้ความสำคัญอย่างใกล้ชิดต่อเนื่อง เพื่อช่วยแก้ปัญหาด้านป้องกันและแก้ไขปัญหา การแก้ปัญหานักเรียนกลุ่มนี้ การให้คำปรึกษาเบื้องต้นให้กับนักเรียน จัดกิจกรรมซ่อมเสริมเพียงพอเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพปัญหา ครูมีทักษะในการให้คำปรึกษา การให้ความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหาย่างทันเหตุการณ์

ผล พรหมทอง (2555, น.6) ได้ให้ความหมายของคำว่า การป้องกันและแก้ไขปัญหามาหมายถึง การให้ความดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดและหาวิธีการช่วยเหลือนักเรียน ป้องกัน และแก้ไขอย่างเหมาะสม

จุฑามณี เกษสุวรรณ (2555, น.47) กล่าวว่า การป้องกันและแก้ไขปัญหามาหมายถึง การดูแลช่วยเหลือนักเรียนในกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา โดยการดูแลอย่างใกล้ชิด ใช้วิธีการช่วยเหลือทั้งการป้องกันไม่ให้ปัญหาเกิดขึ้นมาแล้วให้เหมาะสมกับลักษณะของปัญหา โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลเพื่อพัฒนาให้นักเรียนเติบโตเป็นบุคคลที่มีคุณภาพของสังคมได้ต่อไป

แมนพงศ์ กิจงานนท์ (2556, น.40) กล่าวว่า การป้องกันและแก้ไขปัญหามาหมายถึง กระบวนการที่ต่อเนื่องจากการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลและการคัดกรองนักเรียน ซึ่งหากครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาพบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมอยู่ในกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มที่มีปัญหา จำเป็นอย่างยิ่งที่ครูต้องให้ความดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดและหาวิธีการช่วยเหลือที่เหมาะสมกับลักษณะของปัญหา โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อช่วยให้นักเรียนมีคุณภาพและเป็นคนดีของสังคมต่อไป

สรุปได้ว่า การป้องกันและแก้ไขปัญหามาหมายถึง การดูแลช่วยเหลือนักเรียนในกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาอย่างใกล้ชิดโดยครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษามีความเข้าใจปัญหาของนักเรียนอย่างแท้จริง ตระหนักและเห็นคุณค่าในการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้นกับนักเรียนด้วยวิธีการที่เหมาะสมและสอดคล้องกับลักษณะของสภาพปัญหาของนักเรียนเป็นรายบุคคล

5) การส่งต่อนักเรียน

(5.1) ความสำคัญ

ในการป้องกันและแก้ไขปัญหามาของนักเรียนโดยครูประจำชั้นและครูที่ปรึกษาตามกระบวนการป้องกันและช่วยเหลือนักเรียนนั้น ในกรณีที่มีปัญหายากต่อการช่วยเหลือหรือช่วยเหลือแล้วนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้น ก็ควรส่งต่อผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้รับการส่งเสริมพัฒนาและช่วยเหลืออย่างถูกต้องและรวดเร็วขึ้น หากปล่อยให้ เป็นบทบาทหน้าที่ของครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา/ผู้เกี่ยวข้องคนใดคนหนึ่งเท่านั้นความยุ่งยากของปัญหาอาจมีมากขึ้นหรือลุกลามกลายเป็นปัญหาใหญ่โตจนยากต่อการแก้ไขช่วยเหลือ

การส่งต่อ แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ

1) การส่งต่อภายใน ครูที่ปรึกษาส่งต่อไปยังครูที่สามารถให้การช่วยเหลือนักเรียนได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะปัญหา เช่น ส่งต่อครูแนะแนว ครูพยาบาล ครูประจำวิชา หรือฝ่ายปกครอง

2) การส่งต่อภายนอก ครูแนะแนวหรือฝ่ายปกครองเป็นผู้ดำเนินการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญภายนอก หากพิจารณาเห็นว่าเป็นกรณีปัญหาที่มีความยากเกินกว่าศักยภาพของโรงเรียนจะดูแลช่วยเหลือได้

(5.2) แนวทางการพิจารณาในการส่งต่อโดยครูประจำชั้น

การส่งต่อนักเรียน เพื่อให้การช่วยเหลือต่อไปนั้น มีแนวทางการพิจารณาในการส่งต่อสำหรับครูประจำชั้น ดังนี้

(5.2.1) นักเรียนมีพฤติกรรมคงเดิมหรือไม่ดีขึ้นหรือแย่ลง แม้ว่าครูประจำชั้นจะดำเนินการช่วยเหลือด้วยวิธีการใดๆ

(5.2.2) นักเรียนไม่ให้ความร่วมมือในการช่วยเหลือของครูประจำชั้น เช่น ไม่ทำกิจกรรมเพื่อการช่วยเหลือก็ไม่ยินดีร่วมกิจกรรมใดๆ เป็นต้น

(5.2.3) ปัญหาของนักเรียนที่เป็นเรื่องเฉพาะด้าน เช่น เกี่ยวข้องกับความรูสึก ความซับซ้อนของสภาพจิตใจที่จำเป็นต้องให้การช่วยเหลืออย่างใกล้ชิดและได้รับการบำบัดทางจิตวิทยา ควรพิจารณาส่งต่อให้ผู้มีความรู้เฉพาะทางเพื่อดำเนินการให้ความช่วยเหลือต่อไป

(5.3) แนวทางดำเนินการส่งต่อนักเรียน

(5.3.1) ครูประจำชั้นประสานงานกับครูที่จะช่วยเหลือนักเรียนต่อเพื่อให้ทราบล่วงหน้าก่อน

(5.3.2) สรุปรายชื่อข้อมูลส่วนตัวของนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือและวิธีการช่วยเหลือที่ผ่านมา รวมทั้งผลที่เกิดขึ้นจากการช่วยเหลือนั้นให้ผู้รับการช่วยเหลือนักเรียนทราบ โดยมีแบบบันทึกการส่งต่อ หรือแบบประสานงานขอความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้อง

(5.3.3) ครูที่ปรึกษาควรชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจถึงความจำเป็นในการส่งต่อ โดยใช้คำพูดที่สร้างสรรค์ ระมัดระวังมิให้นักเรียนเกิดความรู้สึกผิด กังวล หรือ โกรธ เป็นต้น แต่ให้นักเรียนมีความรู้สึกที่ดีจากการส่งต่อและยินดีไปพบครูที่จะช่วยเหลือตามแต่กรณีที่ครูประจำชั้นพิจารณาว่าเหมาะสม

(5.3.4) ครูประจำชั้นนัดแนะวัน เวลา สถานที่นัดพบที่ครูรับช่วยเหลือนักเรียน และส่งต่อให้เรียบร้อย

นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการส่งต่อนักเรียนไว้ ดังนี้

จรินทร์ มณีนุ่ม (2551, น.8) กล่าวว่า การดำเนินการช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มี ปัญหาที่ยากต่อการแก้ไข หรือดำเนินการแก้ไขแล้วไม่ดีขึ้น โดยครูที่ปรึกษาพิจารณาส่งต่อเพื่อให้

ผู้เชี่ยวชาญ โดยอาจจะเป็นภายในหรือภายนอกโรงเรียนเพื่อดำเนินการช่วยเหลือต่อไป มีหลักฐานการบันทึกการส่งต่อนักเรียนและหลักฐานบันทึกผลการช่วยเหลือนักเรียนไว้เป็นหลักฐาน

เอื้อพร อ่อนน้อม (2554, น.26-27) กล่าวว่า การส่งต่อ คือ โรงเรียนมีการติดตามผลการช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาอย่างสม่ำเสมอ มีข้อมูลสารสนเทศในการส่งต่อนักเรียนภายนอกตามระบบการดูแลช่วยเหลือชัดเจน จัดตั้งเครือข่ายประสานผลการช่วยเหลือเบื้องต้น มีการแต่งตั้งครูที่มีความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะด้านเพื่อรับการส่งต่อภายนอก มีการติดตามประเมินผล สรุปผล และรายงานผลการส่งต่อ

จุฑามณี เกษสุวรรณ (2555, น.49) กล่าวว่า การส่งต่อ หมายถึง การดำเนินการส่งต่อนักเรียนที่ครูที่ปรึกษาหรือโรงเรียนไม่สามารถแก้ไขปัญหา หรือให้ความช่วยเหลือที่ถูกต้องเหมาะสมได้ไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านเพื่อให้ปัญหาของนักเรียนได้รับการช่วยเหลือที่ถูกต้องเหมาะสมหรือช่วยเหลือได้รวดเร็วกว่าแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ การส่งต่อภายในโรงเรียน และการส่งต่อไปยังภายนอกโรงเรียน

นฤมล กองทรัพย์ (2556, น.26) กล่าวว่า การส่งต่อนักเรียนในการดำเนินการตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมีปัญหาบางปัญหาที่ยากต่อการช่วยเหลือหรือช่วยเหลือแล้วนักเรียนยังมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้นก็จัดการส่งต่อ โดยแบ่งเป็นส่งต่อภายในและส่งต่อภายนอก จากการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องทำให้นักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมลดลงและส่งเสริมให้นักเรียนกลุ่มปกติมีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้น

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การส่งต่อนักเรียน คือ การดำเนินการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาบางประการที่ครูประจำชั้น ครูที่ปรึกษา หรือ โรงเรียนไม่สามารถแก้ไขปัญหาหรือให้ความช่วยเหลือที่ถูกต้องเหมาะสมได้ไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เพื่อให้ปัญหาของนักเรียนได้รับการช่วยเหลือที่ถูกต้องและรวดเร็ว โดยมีกระบวนการบันทึกผลการช่วยเหลือ การส่งต่อนักเรียนภายในและภายนอกโรงเรียน การติดตามผลการส่งต่อนักเรียน และสรุปผลการส่งต่อนักเรียนไว้เป็นหลักฐานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2.1.6 บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559, น.23-25) กล่าวว่า ในการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนนั้นต้องมีผู้รับผิดชอบดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ ตามขั้นตอนและกระบวนการที่ถูกต้องอย่างมีประสิทธิภาพ จึงจะช่วยให้ นักเรียนทุกคนได้รับการดูแลช่วยเหลือตามเจตนารมณ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1) คณะกรรมการอำนวยการ (ทีมนำ)

คณะกรรมการอำนวยการ (ทีมนำ) ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน เป็นประธานกรรมการ มีกรรมการตามตำแหน่งต่างๆ ได้แก่ รองผู้อำนวยการทุกฝ่าย หัวหน้าระดับ หัวหน้างานแผนงาน หัวหน้างานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนชุมชน และหัวหน้างานแนะแนวเป็นกรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการอำนวยการ (ทีมนำ) มีบทบาทหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(1.1) ส่งเสริมสนับสนุนการขับเคลื่อนและผดุงรักษาระบบการดูแลและช่วยเหลือนักเรียน

(1.2) สร้างขวัญกำลังใจ และพัฒนาบุคลากร

(1.3) เป็นผู้นำในการฝึกฝน บูรณาการภารกิจโดยรวมของสถานศึกษา

(1.4) ประสานสัมพันธ์และสร้างความเข้มแข็งให้ทีมประสาน ทีมทำ และเครือข่ายการดำเนินงานจากทุกภาคส่วน

(1.5) นิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล

2) คณะกรรมการประสานงาน (ทีมประสาน)

คณะกรรมการประสานงาน (ทีมประสาน) ประกอบด้วย รองผู้อำนวยการที่ผู้บริหารมอบหมายเป็นประธานกรรมการ มีกรรมการตามตำแหน่งและหน้าที่ต่างๆ ได้แก่ หัวหน้าระดับทุกระดับ หัวหน้างานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หัวหน้างานอนามัย ครูพยาบาล และหัวหน้างานแนะแนวเป็นกรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการประสานงาน (ทีมประสาน) มีบทบาทหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(2.1) ปฏิบัติงานในฐานะบุคลากรหลักในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

(2.2) ประสานงานระหว่างคณะกรรมการอำนวยการ (ทีมนำ) และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

(2.3) จัดทำเครื่องมือ สื่ออุปกรณ์ที่จำเป็นในการพัฒนาดำเนินงานและรับผิดชอบในการชี้แจง สร้างความรู้ ความเข้าใจแก่ผู้ปฏิบัติงาน

(2.4) จัดการประชุมคณะกรรมการทุกฝ่ายอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ เพื่อแสวงหาแนวทางในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

(2.5) สรุปรายงานผลการดำเนินงานและดำเนินการอื่นใด เพื่อให้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

3) คณะกรรมการดำเนินงาน (ทีมทำ)

คณะกรรมการดำเนินงาน (ทีมทำ) ประกอบด้วย หัวหน้าระดับชั้น เป็นประธาน กรรมการ มีกรรมการตามตำแหน่งหน้าที่ต่างๆ ได้แก่ รองหัวหน้าระดับ ครูที่ปรึกษา ครูผู้สอน และครูแนะแนว เป็นกรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการดำเนินงาน (ทีมทำ) มีบทบาทหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (3.1) ประสานงานกับผู้เกี่ยวข้องและดำเนินการประชุมชี้แจง
- (3.2) บันทึกหลักฐานการปฏิบัติงาน ประเมินผลและจัดทำรายงานตามระดับชั้น
- (3.3) ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการของครูที่ปรึกษาและนักเรียนเพื่อประโยชน์ต่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
- (3.4) ประชุมคณะกรรมการอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ
- (3.5) ดำเนินการดูแลให้ความช่วยเหลือนักเรียนตามขั้นตอน และกระบวนการของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

บทบาทหน้าที่ของบุคลากรในคณะกรรมการดำเนินงาน (ทีมทำ)

- 1) หัวหน้าระดับ/รองหัวหน้าระดับ
 - (1.1) ติดตาม กำกับ การดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษา
 - (1.2) ประสานงานกับผู้เกี่ยวข้องในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 - (1.3) จัดประชุมครูในระดับเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 - (1.4) จัดประชุมกลุ่มเพื่อปรึกษาปัญหารายกรณี
 - (1.5) บันทึกหลักฐานการปฏิบัติงาน และจัดทำรายงานประเมินผลระดับส่งผู้บริหารโดยผ่านทีมประสานงาน

2) ครูที่ปรึกษา/ครูประจำชั้น

- (2.1) ดำเนินการดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามแนวทางที่กำหนด ดังนี้
การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยการรวบรวมข้อมูลผู้เรียนเป็นรายบุคคล จัดทำข้อมูลให้เป็นระบบและเป็นปัจจุบัน
การคัดกรองนักเรียน วิเคราะห์ข้อมูลจำแนกจัดกลุ่มผู้เรียน เช่น กลุ่มเด็กมีความสามารถพิเศษ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหาต้องการช่วยเหลือโดยเร่งด่วน
การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน โดยจัดกิจกรรม โครงการ โครงการ ส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักตนเอง รักและเห็นคุณค่าในตนเอง มีทักษะในการดำรงชีวิต

การป้องกันและแก้ไขปัญหาคูแลช่วยเหลือให้คำปรึกษากรณีปัญหาที่ไม่
ยุ่งยาก ชับซ้อนทั้งรายบุคคลและเป็นกลุ่ม

การส่งต่อนักเรียน กรณีปัญหาของนักเรียนซับซ้อนให้ส่งต่อไปยังครูแนะแนว
ฝ่ายปกครอง หรือผู้มีทักษะความสามารถตรงกับลักษณะปัญหา

(2.2) พัฒนาตนเองด้านองค์ความรู้ทางจิตวิทยาการแนะแนว และการให้
คำปรึกษา

(2.3) ร่วมประชุมกลุ่มปรึกษาปัญหารายกรณี

(2.4) บันทึกหลักฐานการปฏิบัติงานและประเมินผล รายงานส่งหัวหน้าระดับ

3) ครูแนะแนว

(3.1) นิเทศ สนับสนุนและเป็นแกนหลักแก่ครูที่ปรึกษาและผู้เกี่ยวข้องทุกคนใน
การให้ความรู้ เทคนิค วิธีการ และกระบวนการตามหลักจิตวิทยาและการแนะแนวเพื่อใช้ในการดูแล
ช่วยเหลือนักเรียนในประเด็นสำคัญต่อไปนี้

(3.1.1.1) เทคนิค วิธีการ และเครื่องมือ เพื่อการรู้จักและเข้าใจผู้เรียน
รวมทั้งการคัดกรองจัดกลุ่มผู้เรียน การให้คำปรึกษาเบื้องต้น เช่น การใช้ระเบียบสะสม แบบทดสอบ
การสังเกต การสัมภาษณ์

(3.1.1.2) เสนอแนะแนวทางการจัดกิจกรรม โสมรุม การประชุมผู้ปกครอง
ชั้นเรียน และกิจกรรมสำหรับผู้เรียนทุกกลุ่มคัดกรอง

(3.1.1.3) ให้ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับธรรมชาติและลักษณะของผู้เรียน
กลุ่มพิเศษต่าง ๆ และเสนอแนะแนวทางในการดูแลช่วยเหลือ ส่งเสริม และการพัฒนาผู้เรียน

(3.2) ให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียน (ในกรณีที่ครูที่ปรึกษาไม่สามารถแก้ไขหรือยากต่อ
การช่วยเหลือ) ผู้ปกครองและผู้ขอรับบริการทั่วไป

(3.3) ประสานกับผู้เกี่ยวข้องทั้งในและนอกสถานศึกษา เป็นระบบ “เครือข่าย”
ในการดำเนินงานแนะแนวและการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

(3.4) จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในคาบแนะแนว

(3.5) ให้บริการต่างๆ หรือจัดทำโครงการ กิจกรรมกลุ่มต่างๆ ให้กับนักเรียนซึ่ง
เป็นการสนับสนุนระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

(3.6) ร่วมประชุมกลุ่มปรึกษาปัญหารายกรณี

(3.7) ในกรณีที่นักเรียนมีปัญหายากต่อการช่วยเหลือของครูแนะแนวให้ส่งต่อ
ผู้เชี่ยวชาญภายนอกและติดตามผลการช่วยเหลือนั้น

(3.8) บันทึกหลักฐานการปฏิบัติงานและประเมินผลรายงานส่งผู้บริหารหรือหัวหน้าระดับ

4) ครูผู้สอนประจำวิชาและครูที่เกี่ยวข้อง

(4.1) ศึกษาข้อมูลของผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อรู้จักและเข้าใจผู้เรียนอย่างแท้จริง

(4.2) ให้ข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียนแก่ครูที่ปรึกษา และให้ความร่วมมือกับครูที่ปรึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

(4.3) ให้ข้อมูลการรู้จักและเข้าใจผู้เรียนในการจัดกระบวนการเรียนรู้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและบริการต่างๆ ให้ผู้เรียน ได้พัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

(4.4) ให้คำปรึกษาเบื้องต้นในรายวิชาที่สอน ในด้านการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ ทักษะการดำรงชีวิต และบุคลิกที่พึงประสงค์

(4.5) พัฒนาตนเองด้านองค์ความรู้ทางจิตวิทยาและการแนะแนวและนำมาบูรณาการในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน

(4.6) ร่วมประชุมกลุ่มปรึกษาปัญหากรณี ในกรณีที่เกี่ยวข้องกับการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

(4.7) บันทึกหลักฐานการปฏิบัติงาน สรุปผล และรายงานส่งหัวหน้าระดับ

5) ผู้แทนนักเรียน

(5.1) เรียนรู้ ทำความเข้าใจกรอบแนวคิดของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

(5.2) ประสานงานในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหา และความต้องการจำเป็นของเพื่อนนักเรียน

(5.3) มีส่วนร่วมในการกำหนดแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม

(5.4) เป็นแกนนำในการดูแลช่วยเหลือเพื่อนนักเรียนให้ได้รับประสบการณ์การเรียนรู้และการสร้างเสริมทักษะการดำรงชีวิตอย่างเต็มตามศักยภาพ

2.2 โรงเรียนขนาดเล็ก

2.2.1 ความหมายของโรงเรียนขนาดเล็ก

อามร มุตวงศ์ (2552, น.24) กล่าวว่า โรงเรียนขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนที่มีนักเรียน 120 คนลงมา

เอกมล ภิญโณวงศ์ (2553) กล่าวว่า โรงเรียนขนาดเล็ก หมายถึง หน่วยงานหรือองค์การที่ทำหน้าที่จัดการเรียนการสอนให้กับผู้เรียนเพื่อพัฒนาให้เกิดความเจริญงอกงามในตัวบุคคล โรงเรียนขนาดเล็ก มีจำนวนผู้เรียนตั้งแต่ 1-120 คน

สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2557) กล่าวว่า โรงเรียนขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนขนาดเล็กที่มีสภาพปัญหาในการจัดการศึกษาที่เหมือนกันเป็นส่วนใหญ่ ดังนี้

1) ปัญหาด้านคุณภาพการจัดการศึกษาก่อนข้างต่ำ

2) ปัญหาด้านการบริหาร

3) ปัญหาด้านการเรียนการสอน

4) การขาดแคลนครู

5) โรงเรียนขนาดเล็กตั้งอยู่ในชุมชนขนาดเล็ก ประชากรมีฐานะยากจน ทำให้ไม่มีศักยภาพในการระดมทรัพยากรเพื่อนำมาช่วยสนับสนุนการจัดการศึกษาให้กับโรงเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2558) กล่าวว่า โรงเรียนขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษาและโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีนักเรียนจำนวนตั้งแต่ 120 คนลงมา

กล่าวโดยสรุป โรงเรียนขนาดเล็ก คือ สถานศึกษาที่มีจำนวนนักเรียน 120 คนลงมา โดยโรงเรียนขนาดเล็กจะมีสภาพปัญหาในการจัดการศึกษาที่คล้ายคลึงกัน

2.2.2 สภาพปัจจุบันของโรงเรียนขนาดเล็ก

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานดำเนินการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก ดังนี้

สภาพแวดล้อมภายนอก

1) ด้านผู้รับบริการ พบว่า การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนส่งผลให้เกิดการเคลื่อนย้ายของประชากรวัยเรียนจากประเทศเพื่อนบ้านสู่โรงเรียนบริเวณชายขอบ หรือโรงเรียนที่ใช้แรงงานจากต่างชาติ ทำให้ประชากรวัยเรียนที่เป็นสัญชาติไทยมีแนวโน้มลดลงทุกปี ประกอบกับผู้ปกครองนิยมส่งบุตรหลานไปในโรงเรียนที่มีชื่อเสียงหรือโรงเรียนเอกชน ส่งผลให้โรงเรียนในชุมชนมีแนวโน้มเป็นโรงเรียนขนาดเล็กเพิ่มขึ้น

2) ด้านการเมืองและนโยบาย พบว่า นโยบายการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กมีความต่อเนื่อง กำหนดให้มีการควมรวมโรงเรียน มีแผนยุทธศาสตร์ การบริหารจัดการที่ยึดหลักการมีส่วนร่วมและการกระจายอำนาจ ส่งเสริมและสนับสนุนให้นำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนและการบริหารจัดการ โรงเรียน ส่งผลให้โรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่ได้พัฒนาอย่างต่อเนื่อง

3) ด้านงบประมาณ พบว่า รัฐบาลจัดสรรเงินอุดหนุนรายหัวตามจำนวนนักเรียนให้โรงเรียนขนาดเล็กสามารถวางแผนการใช้งบประมาณได้ แต่ไม่เพียงพอต่อการบริหารจัดการและการพัฒนาคุณภาพ

4) ด้านเทคโนโลยี พบว่า โรงเรียนสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอนและการบริหารจัดการได้ภายใต้ข้อจำกัดด้านกำลังคนและงบประมาณ

5) ด้านสังคม วัฒนธรรม และประชากร พบว่า ชุมชนมีส่วนร่วมและสนับสนุนการจัดการศึกษา ในด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นปราชญ์ชาวบ้าน และแหล่งเรียนรู้ส่งผลให้โรงเรียนขนาดเล็กสามารถระดมทรัพยากรและใช้แหล่งเรียนรู้สนับสนุนการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับท้องถิ่นได้
สภาพแวดล้อมภายใน

1) ด้านโครงสร้างของโรงเรียน พบว่า โรงเรียนเป็นนิติบุคคล ได้รับการกระจายอำนาจที่บริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม มีอำนาจในการตัดสินใจในการบริหารจัดการและสามารถกำหนดแผนการบริหารจัดการโรงเรียนได้

2) ด้านผลผลิตและการบริการ พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กสามารถให้โอกาสแก่ประชากรวัยเรียนได้มีโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง เนื่องจากโรงเรียนตั้งอยู่ในชุมชนของประเทศไทย ทุกพื้นที่ทุกสภาพภูมิศาสตร์ แต่ภาพรวมคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จากการประเมินของสถาบันทดสอบทางการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับประเทศ

3) ด้านบุคลากร พบว่า ผู้บริหารและครูโรงเรียนขนาดเล็กสามารถดูแลนักเรียนได้อย่างทั่วถึง เนื่องจากมีนักเรียนจำนวนน้อย

4) ด้านงบประมาณ พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กมีงบประมาณไม่เพียงพอต่อการพัฒนาคุณภาพ

5) ด้านวัสดุอุปกรณ์ พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่มีวัสดุอุปกรณ์ไม่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

6) ด้านการบริหารจัดการ พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่ไม่สามารถบริหารจัดการตามขอบข่ายงาน 4 งาน คือ งานวิชาการ งานบริหารงานบุคคล งานงบประมาณ และงานบริหารทั่วไปได้ตามที่กำหนด แต่การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาตามศักยภาพทำให้เกิดนวัตกรรมการบริหารจัดการหลากหลายรูปแบบ

2.2.3 สภาพปัญหาของโรงเรียนขนาดเล็ก

สภาพปัญหาของโรงเรียนขนาดเล็กที่ผ่านมาจากข้อสรุปความคิดเห็นและข้อเสนอแนะสมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศต่อรายงานของคณะกรรมการการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา เรื่อง การบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก ในการประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ครั้งที่ 23/2559 ได้สรุปสาระสำคัญในประเด็นปัญหาโรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่ประสบปัญหาสำคัญอย่างน้อย 3 ประการ ซึ่งส่งผลให้โรงเรียนขนาดเล็กไม่สามารถจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพเทียบเท่ากับโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ได้ ประกอบด้วย

1) โรงเรียนแต่ละแห่งได้รับงบประมาณค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาจากรัฐบาลเป็นรายหัวนักเรียน ซึ่งการจัดสรรงบประมาณดังกล่าวส่งผลให้โรงเรียนขนาดเล็กที่มีจำนวนนักเรียนน้อยอยู่ในสถานะที่เสียเปรียบ กล่าวคือ ได้รับงบประมาณน้อยกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ที่มีจำนวนนักเรียนมากกว่า ส่งผลให้โรงเรียนขนาดเล็กมีทรัพยากรไม่เพียงพอ ขาดทั้งอุปกรณ์ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ทำให้ประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนลดลง

2) ปัญหาการขาดแคลนครูที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทางและจำนวนครูไม่ครบชั้น เนื่องจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดสัดส่วนครู 1 คนต่อนักเรียน 20 คน ซึ่งสัดส่วนดังกล่าวทำให้โรงเรียนขนาดเล็กประสบปัญหาครูไม่ครบชั้นเรียน และครูไม่ครบทุกสาขาวิชา

3) โรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่อยู่ในชุมชนขนาดเล็ก ประชากรมีฐานะยากจน ทำให้ไม่มีศักยภาพในการระดมทรัพยากรเพื่อนำมาช่วยสนับสนุนการจัดการศึกษาให้กับโรงเรียน (สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ, 2559)

ทั้งนี้ โรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่ประสบปัญหาล้ำคลึงกัน 4 ด้าน คือ ปัญหาด้านการบริหารจัดการ ปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอน ปัญหาด้านความพร้อมเกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุน และปัญหาด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ซึ่งในแต่ละด้านมีรายละเอียดพอสังเขปดังนี้

1) ปัญหาด้านการบริหารจัดการ

ในอดีตสภาพบริบทของการคมนาคมไม่สะดวกมากนัก รัฐบาลจึงจำเป็นต้องจัดตั้งโรงเรียนให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ของประชากรที่อาศัยอยู่ แต่ปัจจุบันความจำเป็นดังกล่าวได้ลดลงเนื่องจากการคมนาคมสะดวกขึ้น ประกอบกับประชากรในวัยเรียนมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ขนาดของโรงเรียนเป็นขนาดเล็กเพิ่มมากขึ้น อัตราส่วนครูต่อนักเรียน และนักเรียนต่อห้องเรียนต่ำกว่ามาตรฐานและค่าใช้จ่ายต่อนักเรียน 1 คนสูงกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่กว่า นอกจากนี้

โรงเรียนขนาดเล็กจำนวนหนึ่งอยู่ในพื้นที่ที่มีลักษณะพิเศษ อยู่ในพื้นที่ห่างไกลความเจริญ อยู่บนภูเขา หรือบนเกาะ ทำให้นักเรียนมีปัญหาในการเดินทาง ผู้บริหาร โรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่มีข้อจำกัดในการบริหารจัดการ โรงเรียน และปัญหาอีกประการหนึ่ง คือ การอพยพเคลื่อนย้ายของประชากรวัยเรียน ที่ย้ายติดตามผู้ประกอบการไปรับจ้างทำงานต่างถิ่น ทำให้เกิดปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานของโรงเรียนเป็นอย่างยิ่ง

2) ปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอน

ในด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า ครูไม่ครบชั้น ครูสอนไม่ตรงเอก โรงเรียนขนาดเล็กต้องดำเนินงานตามภาระงานทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านบริหารทั่วไป เช่นเดียวกับโรงเรียนทั่วไป มีการประชุม อบรม สัมมนา และภาระงานที่ต้องประสานกับชุมชน ทำให้ครูสอนไม่เต็มเวลาและไม่เต็มความสามารถ ข้อจำกัดด้านงบประมาณ การจัดหาสื่อการเรียนการสอนและแหล่งเรียนรู้มีจำนวนจำกัด ปัญหาด้านขวัญกำลังใจของบุคลากร ซึ่งใช้เกณฑ์การพัฒนาความดีความชอบ เช่นเดียวกับโรงเรียนทั่วไปทำให้ครูโรงเรียนขนาดเล็กมีความต้องการย้ายไปโรงเรียนขนาดใหญ่กว่า ซึ่งส่งผลต่อคุณภาพการจัดการศึกษา

3) ปัญหาด้านความพร้อมเกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุน

ในการจัดสรรงบประมาณให้กับ โรงเรียนที่ผ่านมาใช้เกณฑ์การจัดสรรหลายๆ เกณฑ์ ซึ่งขนาดโรงเรียนก็เป็นเกณฑ์หนึ่งในการจัดสรร เนื่องจากมีการคำนึงถึงประสิทธิภาพในการใช้จ่ายงบประมาณ ทำให้โรงเรียนขนาดเล็กได้รับจัดสรรบุคลากร งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ สิ่งก่อสร้าง เป็นจำนวนน้อย สภาพอาคารเก่า ชำรุดทรุดโทรม เนื่องจากก่อสร้างมาเป็นเวลานาน คอมพิวเตอร์ยังมีไม่เพียงพอ โรงเรียนไม่สามารถระดมทรัพยากรจากผู้ปกครอง ชุมชนได้มากนัก เนื่องจากผู้ปกครองและชุมชนมีความยากจน ทำให้ไม่มีศักยภาพในการระดมทรัพยากรเพื่อนำมาช่วยสนับสนุนการจัดการศึกษาให้กับโรงเรียน

4) ปัญหาด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

ที่ผ่านมามีแม้จะมีตัวแทนของชุมชนและองค์กรต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในรูปของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานก็ตาม แต่บทบาทของคณะกรรมการดังกล่าวยังมีไม่มากนัก และหากกล่าวถึงการประสานงานกับหน่วยงาน องค์กรอื่น ทั้งภาครัฐและเอกชนด้วยแล้ว เกือบจะกล่าวได้ว่ามีน้อยมาก หรือไม่มีเลย ในบางพื้นที่ ชุมชน ผู้ปกครองมีฐานะยากจนไม่สามารถส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานของโรงเรียนและการเรียนของบุตรหลานได้เท่าที่ควร

จากข้อมูลทางการศึกษา สภาพแวดล้อมภายนอก สภาพแวดล้อมภายใน และสภาพปัญหาของโรงเรียนขนาดเล็กทั้ง 4 ด้าน ดังกล่าวข้างต้น เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อสภาพปัญหาของการบริหารจัดการ โรงเรียนขนาดเล็ก ดังนั้นการบริหารจัดการ โรงเรียนขนาดเล็กที่มีจำนวนนักเรียนต่ำกว่า 20 คน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีแนวทางดำเนินการที่สำคัญ คือ “โรงเรียนดีใกล้บ้าน” โดยคัดเลือกโรงเรียนแม่เหล็กมาจับคู่พัฒนาร่วมกับ โรงเรียนขนาดเล็กอื่นๆ ที่อยู่ใกล้เคียงกัน (โรงเรียนเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา) แล้วนำนักเรียนไปเรียนใน โรงเรียนแม่เหล็กที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้คัดเลือกไว้กว่า 300 โรงเรียน จะเป็นโรงเรียนที่จะต้องได้รับการพัฒนาทั้งด้านกายภาพและด้านวิชาการให้มีศักยภาพรองรับนักเรียนและครูที่มารวม

2.3 บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี

2.3.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 เป็นหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2546 ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดทิศทางการดำเนินงานไว้ดังนี้

วิสัยทัศน์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 เป็นองค์กรหลักในการส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ประชากรในวัยเรียนอย่างทั่วถึง โดยปลูกฝังคุณธรรม ความสำนึกในความเป็นไทย และมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

พันธกิจ

ขยายโอกาสทางการศึกษาแก่ประชาชนวัยเรียนทุกคนได้รับการปลูกฝังให้เป็นบุคคลที่มีคุณธรรม ความสำนึกในความเป็นไทย ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา

เป้าประสงค์

1) นักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขั้นพื้นฐานได้รับโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2) ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับโอกาสในการศึกษาขั้นพื้นฐานตามสิทธิอย่างเท่าเทียม ทั่วถึง และตรงตามศักยภาพ

กลยุทธ์

- 1) พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ
- 2) ปลุกฝังคุณธรรมความสำนึกในความเป็นไทย และวิถีชีวิตตามหลักปรัชญา

เศรษฐกิจพอเพียง

- 3) ขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 4) พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งระบบ
- 5) พัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา

ค่านิยมหลักขององค์กร

บริการด้วยความเป็นมิตร มีจิตอาสา ด้วยความโปร่งใส และคุณธรรม

พื้นที่การศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ครอบคลุมพื้นที่ 4 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองปทุมธานี อำเภอลองหลวง อำเภอลาดหลุมแก้ว และอำเภอสสามโคก มีโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัด รวม 27 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนวัดโพธิ์เลื่อน โรงเรียนชุมชนวัดบางกะดี โรงเรียนวัดโคก โรงเรียนปากคลองสอง โรงเรียนวัดมงคลพุกราม โรงเรียนลั่นจี่อุทิศ โรงเรียนเจริญวิทยา โรงเรียนสว่างราษฎร์บำรุง โรงเรียนวัดลำหามม (ประชาราตรีอนุสรณ์) โรงเรียนบ้านคลองขวางบน โรงเรียนคลองลากค้อน โรงเรียนวัดบัวขวัญ โรงเรียนสังฆรักษ์บำรุง โรงเรียนคลองพระอุดม โรงเรียนวัดจันทาราม โรงเรียนสี่แยกบางเตย โรงเรียนวัดเมตดารงค์ โรงเรียนวัดปทุมทอง โรงเรียนคลองสระ (สภาวิทยายุทธ) โรงเรียนวัดถั่วทอง โรงเรียนวัดเชิงท่า โรงเรียนวัดสองพี่น้อง โรงเรียนวัดบางนา (เส็งเลิศประชานุกุล) โรงเรียนวัดบ้านพร้าวใน โรงเรียนวัดสหราษฎร์บำรุง (วงษ์กล้าแข็ง) โรงเรียนวัดบางเตยใน และโรงเรียนบางโพธิ์เหนือ

2.3.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 เป็นหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2546 อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตั้งอยู่ในโรงเรียนมัธยมสังคีตวิทยา กรุงเทพมหานคร เลขที่ 99 หมู่ 16 ถนนวิภาวดีรังสิต ตำบลคูคต อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ได้กำหนดทิศทางการดำเนินงานไว้ดังนี้

วิสัยทัศน์

การศึกษาขั้นพื้นฐานของเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 มีคุณภาพและมาตรฐานระดับสากล บนพื้นฐานความเป็นไทยอย่างมีความสุข

พันธกิจ

1) ส่งเสริม และสนับสนุนการจัดการศึกษาให้ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง

2) ส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรและค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ

3) ส่งเสริมและพัฒนา ครู บุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพตามจรรยาบรรณและมาตรฐานวิชาชีพ

4) พัฒนาระบบการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม บนหลักการกระจายอำนาจตามหลักธรรมาภิบาล

5) พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ อย่างมีประสิทธิภาพ

เป้าประสงค์

1) นักเรียนระดับก่อนประถมศึกษา และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคน มีพัฒนาการเหมาะสมตามวัยและมีคุณภาพ

2) ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับโอกาสในการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง มีคุณภาพและเสมอภาค

3) ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีสมรรถนะตรงตามสายงาน และมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์

4) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา มีประสิทธิภาพและเป็นกลไกขับเคลื่อนการศึกษาขั้นพื้นฐาน คุณภาพระดับมาตรฐานสากล

5) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเน้นการทำงานแบบบูรณาการ มีเครือข่ายการบริหารจัดการบริหารแบบมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา และกระจายอำนาจความรับผิดชอบสู่สถานศึกษา

ยุทธศาสตร์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 กำหนดยุทธศาสตร์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2560 ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี นโยบายกระทรวงศึกษาธิการ และนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

- 1) ยุทธศาสตร์ด้านหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้
- 2) ยุทธศาสตร์ด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา
- 3) ยุทธศาสตร์ด้านพัฒนากำลังคนและงานวิจัยที่สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ
- 4) ยุทธศาสตร์ด้านการทดสอบ การประเมิน การประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

5) ยุทธศาสตร์ด้าน ICT เพื่อการศึกษา

6) ยุทธศาสตร์ด้านการบริหารจัดการ

ค่านิยมหลักขององค์กร

พัฒนางาน บริการเด่น เน้นคุณธรรม นำสังคม

พื้นที่การศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 รับผิดชอบบริหารจัดการ การศึกษาขั้นพื้นฐานในพื้นที่ 3 อำเภอ ได้แก่ อำเภอลำลูกกา อำเภอธัญบุรี และอำเภอหนองเสือ มีโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัด รวม 12 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนแสนจำนำวิทยา โรงเรียนคลอง 11 ศาลาครุ (เทียมอุปถัมภ์) โรงเรียนวัดนพรัตนาราม โรงเรียนแสนชื่นปานนุกูล โรงเรียนศาลาลอย โรงเรียนวัดนิเวศน์ โรงเรียนวัดแสงมณี โรงเรียนวัดอศิคร โรงเรียนวัดจตุรพิชราวาส โรงเรียนวัด ลานนา โรงเรียนวัดธรรมราษฎร์เจริญผล และ โรงเรียนนิกรราษฎร์บูรณะ

สรุปได้ว่า เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี คือ หน่วยงานที่ควบคุมการจัดการ เรียนการสอนของโรงเรียนในระดับประถมศึกษาของจังหวัดปทุมธานี ซึ่งมีอยู่ 2 เขต คือ เขตพื้นที่ การศึกษาที่ 1 และเขตพื้นที่การศึกษาที่ 2

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.4.1 งานวิจัยในประเทศ

วิโรจน์ สุรสาคร (2550) ศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนใน สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเทศบาลนครปทุม วัดดูประสงค์ที่ศึกษาครั้งนี้เพื่อศึกษา 1) สภาพการ ดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครปทุม และ 2) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนใน สถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครปทุม ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการดำเนินงานระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลนครปทุม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และ

เมื่อพิจารณาแต่ละองค์ประกอบ พบว่า ทุกองค์ประกอบอยู่ในระดับมาก 2) การพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครปฐม ได้แก่ การจัดทำโครงการเยี่ยมบ้านนักเรียน การจัดตั้งเครือข่ายผู้ปกครอง การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกในการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาของนักเรียน การเพิ่มเติมความรู้และสร้างแรงจูงใจให้กับบุคลากร

จรินทร์ มณีนุ่ม (2551) ศึกษาการปรับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เหมาะสมกับโรงเรียนขนาดเล็กกรณีศึกษา : โรงเรียนวัดท่าใหม่ วัดอุประสงค์ที่ศึกษาครั้งนี้เพื่อ 1) ปรับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เหมาะสมกับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนขนาดเล็กมีการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ยังไม่เป็นระบบ เนื่องจากครูมีภาระงานมากและมีความคิดเห็นว่าการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนค่อนข้างยุ่งยาก มีวิธีดำเนินงาน เอกสาร แบบฟอร์ม เครื่องมือมาก และมีบางอย่างไม่เหมาะสมกับการนำมาใช้ในโรงเรียนขนาดเล็ก ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจึงร่วมกันปรับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เหมาะสมกับโรงเรียนขนาดเล็ก โดยดำเนินการดังนี้ 1) แต่งตั้งคณะกรรมการดูแลช่วยเหลือนักเรียนพร้อมกับปรับโครงสร้างและบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ 2) ปรับปรุงวิธีดำเนินการ เอกสาร แบบฟอร์ม เครื่องมือ การดำเนินงานตามองค์ประกอบทั้ง 5 ประการ ของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และ 3) ปรับลดขั้นตอนในการประเมินผู้ทำหน้าที่ประเมิน และระยะเวลาในการประเมิน ผู้บริหารมีบทบาทในการนำข้อมูลที่ได้รับจากรายงานมาวางแผนปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เหมาะสมกับโรงเรียนขนาดเล็ก ไปทดลองปฏิบัติ พบว่า ครูที่ปรึกษาสามารถดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ การดำเนินงานเป็นไปตามระบบ สะดวก รวดเร็วขึ้น ผู้บริหารและครูมีความพึงพอใจต่อการปรับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เหมาะสมกับโรงเรียนขนาดเล็ก

สุทธิรัตน์ หัตถกิจ (2552) ศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 วัดอุประสงค์ที่ศึกษาครั้งนี้เพื่อ 1) ศึกษาปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 2) เปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 จำแนกตามเพศของครูที่ปรึกษา ประเภทโรงเรียน และขนาดของโรงเรียน และ 3) เพื่อนำเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 แต่ละด้านตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนใน

โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง เรียงตามลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการส่งต่อนักเรียน รองลงมาคือ ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา และด้านการส่งเสริมนักเรียน 2) การเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 จำแนกตามเพศของครูที่ปรึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่ปรึกษาเพศชายมีปัญหาการดำเนินงานมากกว่าครูเพศหญิง เมื่อจำแนกตามประเภทโรงเรียนพบว่า โดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยโรงเรียนขนาดกลางมีปัญหาการดำเนินงานมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดใหญ่ และ 3) ผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญถึงแนวทางการแก้ไขปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนพบว่า สามารถปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานได้โดยการอบรมสร้างความรู้ในโรงเรียนความเข้าใจแก่ครูที่ปรึกษา สร้างความตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ของแต่ละฝ่าย ประสานความร่วมมือจากทุกส่วนที่เกี่ยวข้อง มีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบขั้นตอน

เอื้อพร อ่อนน้อม (2554) ศึกษาการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน ระดับประถมศึกษาของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี วัตถุประสงค์ที่ศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เพื่อศึกษา 1) การจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี 2) ศึกษาคุณภาพผู้เรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี และ 3) ศึกษาการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1) การจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือด้านการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข ด้านการคัดกรองนักเรียนและด้านการส่งต่อ 2) คุณภาพผู้เรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ด้านทักษะในการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ ด้านความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร ด้านทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองรักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องและด้านความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณมีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์ และ 3) การจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี ได้แก่ ด้านการ

ป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข (x4) ด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียน (x3) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล (x1) และสามารถพยากรณ์โดยรวมได้ร้อยละ 51.10 สามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์ในรูปของคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้ $Z Y_{tot} = 6.157 + .419 Z_x 4 + .221 Z_x 3 + .181 Z_x 1$

อนุสรฯ สุขกล่ำ (2556) ศึกษาปัญหาและแนวทางการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในเขตอำเภอชาติ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 วัตถุประสงค์ที่ศึกษาครั้งนี้เพื่อศึกษา 1) ปัญหาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในเขตอำเภอชาติ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 2) เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในเขตอำเภอชาติ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 จำแนกตามขนาดโรงเรียนและระดับการศึกษา และ 3) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในเขตอำเภอชาติ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัญหาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง 2) ปัญหาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำแนกตามขนาดโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และจำแนกตามระดับการศึกษาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้านการพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน 3) แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในแต่ละด้านมีดังนี้ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โรงเรียนควรจัดทำระเบียบสะสมข้อมูลนักเรียนให้ครบทุกด้าน มีรายละเอียดชัดเจน ด้านการคัดกรองนักเรียน การคัดกรองนักเรียนควรพิจารณาข้อมูลนักเรียนหลายๆ ด้าน ก้านการป้องกันและแก้ปัญหา ด้านการพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน ครูที่ปรึกษาควรให้ความสำคัญในการจัดกิจกรรมโฮมรูม ด้านการส่งต่อนักเรียนต้องพร้อมที่จะรับความช่วยเหลือจากครูที่ปรึกษาบุคลากรอื่น

อวยชัย ศรีตระกูล (2556) ศึกษาการพัฒนาารูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา วัตถุประสงค์ที่ศึกษาครั้งนี้เพื่อศึกษา 1) สภาพและแนวทางการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา 2) เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา และ 3) เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพและแนวทางการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนประกอบด้วย หลักการและแนวคิดในการบริหาร ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหาร ได้แก่ การกำหนดนโยบาย การส่งต่อนโยบาย การมีส่วนร่วมของบุคลากร และการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วย การวางแผน การจัดโครงสร้างองค์กร การนำองค์กร การปฏิบัติการ การตรวจสอบ

ติดตามและประเมินผล การปรับปรุงพัฒนา และการประสานงาน 2) รูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาที่สร้างขึ้น ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) หลักการและแนวคิดในการบริหาร (2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหาร ประกอบด้วย การกำหนดและการส่งต่อนโยบาย และการขับเคลื่อนนโยบายโดยบุคลากรหลักของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และ (3) กระบวนการบริหาร ประกอบด้วย การวางแผน การจัดโครงสร้างองค์กร การนำองค์กร การปฏิบัติการ การตรวจสอบ ติดตามและประเมินผล การปรับปรุงพัฒนา และการประสานงาน 3) การประเมินรูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาที่พัฒนาขึ้นมีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติอยู่ในระดับมากและมีประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

วุฒิไกร วุฒิกัมพล (2557) ศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 3 วัตถุประสงค์ที่ศึกษาครั้งนี้เพื่อศึกษา 1) สภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 3 และ 2) เพื่อศึกษาแนวสภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า 1) มีการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับมาก และ 2) แนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 3 มีแนวทางการดำเนินงาน 5 ประการ คือ (1) สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 3 มีแนวทางการดำเนินงาน 5 ประการ คือ (1) สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 3 ผู้บริหาร โรงเรียน รวมทั้งผู้ช่วยผู้บริหาร โรงเรียนทุกฝ่ายต้องตระหนักถึงความสำคัญของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และให้การสนับสนุนการดำเนินงานหรือร่วมกิจกรรมตามความเหมาะสมอย่างสม่ำเสมอ (2) ครูทุกคนและผู้เกี่ยวข้องจำเป็นต้องมีความตระหนักในความสำคัญของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อนักเรียน และมีความสุขที่จะพัฒนานักเรียนในทุกด้าน (3) คณะกรรมการหรือคณะกรรมการทำงานทุกคณะต้องมีการประสานงานอย่างใกล้ชิดและมีการประชุมคณะอย่างสม่ำเสมอตามที่กำหนด (4) ครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักสำคัญในการดำเนินงาน โดยต้องได้รับความร่วมมือจากครูทุกคนในโรงเรียน รวมทั้งการสนับสนุนเรื่องต่างๆ จากโรงเรียน (5) การอบรมให้ความรู้และทักษะ รวมทั้งเผยแพร่ข้อมูล ความรู้แก่ครูที่ปรึกษาหรือผู้ที่เกี่ยวข้องในเรื่องที่เอื้อประโยชน์ต่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นสิ่งจำเป็น โดยเฉพาะเรื่องทักษะเบื้องต้นและแนวทางการแก้ไขปัญหาต่างๆ ของนักเรียน ซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 3 ควรดำเนินการอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

กัญญา พรหมรัตน์ (2559) ศึกษาการศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

วัตถุประสงค์ที่ศึกษาครั้งนี้เพื่อศึกษา 1) สภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และ 2) แนวทางแก้ไขปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปน้อยได้ ดังนี้ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการป้องกัน ช่วยเหลือ และแก้ไขปัญหา ด้านการส่งต่อนักเรียน และด้านการส่งเสริมนักเรียน 2) ปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปน้อยได้ ดังนี้ ด้านการส่งเสริมนักเรียน ด้านการป้องกัน ช่วยเหลือ และแก้ไขปัญหา ด้านการส่งต่อนักเรียน ด้านการคัดกรองนักเรียน และด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และ 3) แนวทางแก้ไขปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วยรายการปฏิบัติ จำนวน 31 รายการ ได้แก่ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 7 รายการ ด้านการคัดกรองนักเรียน 6 รายการ ด้านการส่งเสริมนักเรียน 8 รายการ ด้านการป้องกัน ช่วยเหลือ และแก้ไขปัญหา 5 รายการ ด้านการส่งต่อนักเรียน 5 รายการ

ลัดดาวัลย์ เพชรจันทร์ (2559) ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูโรงเรียนบ้านปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 วัตถุประสงค์ที่ศึกษาครั้งนี้ 1) เพื่อศึกษา ปัญหาการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาโรงเรียนบ้านปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 2) เพื่อเปรียบเทียบปัญหาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาโรงเรียน บ้านปลวกแดง จำแนกตามเพศและประสบการณ์การทำงาน และ 3) เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาโรงเรียนบ้านปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) ศึกษาปัญหาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาโรงเรียนบ้านปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาค่าเฉลี่ยน้อย คือ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน ด้านการส่งต่อนักเรียน ด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และด้านการคัดกรองนักเรียน 2) ผลการเปรียบเทียบปัญหาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาโรงเรียนบ้านปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 จำแนกตามเพศโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านการคัดกรองนักเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 3) ผลการเปรียบเทียบปัญหาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาโรงเรียนบ้านปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม

ศึกษาระยะของ เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้านการคัดกรองนักเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 4) แนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษา โรงเรียนบ้านปลวกแดง ได้เสนอไว้แล้ว 5 ด้าน

2.4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Teed (2002) ได้ศึกษาการพบนักเรียนเพื่อรู้จักความต้องการทางด้านอารมณ์และสังคมของนักเรียน ครูประถมศึกษากับความเข้าใจในการให้คำปรึกษาในชั้นเรียนพบว่า ลักษณะพิเศษของเด็กมีลักษณะเหมือนกันคือ ครอบครัวหย่าร้าง ครอบครัวขนาดใหญ่ ผู้ปกครองติดสารเสพติด เด็กมีความรุนแรงถูกทารุณทางเพศถูกทอดทิ้ง พิกัด เด็กสุขภาพไม่ดีต้องใช้ยาบำบัด สิ่งเหล่านี้เป็นแรงกดดันอย่างมาก และมีผลกระทบต่อชีวิตเด็กจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูเอาใจใส่ต่อปัญหาและความต้องการของนักเรียนในเรื่องต่างๆ นอกเหนือจากการเรียนการสอนตามปกติ การศึกษาพบว่า ครูได้ใช้วิธีการให้คำปรึกษาหลากหลายวิธีในชั้นเรียน วิธีที่ใช้มากที่สุดคือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลเพื่อเป็นมาตรการป้องกัน รักษา ฟื้นฟูได้อีกด้วย

Goodman (2003) ได้ศึกษาการใช้แบบคัดกรองนักเรียนเป็นรายบุคคล (SDQ) เพื่อคัดกรองนักเรียนที่มีความผิดปกติทางจิตใจ เยาวชน ในชุมชนที่รวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากผู้ปกครอง ครู เพื่อนเยาวชน พบว่า ทุกกลุ่มให้ความเห็นว่าเป็นความผิดปกติทางจิตใจเกิดขึ้นเฉพาะบุคคล และเป็นความแปรปรวนทางอารมณ์ของบุคคล โดยมีสาเหตุมาจากพฤติกรรมส่วนบุคคล พฤติกรรมอยู่ไม่สุข ไม่อยู่นิ่ง พวกรูปร่าง และพวกที่มีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์อื่นๆ ความกลัวสิ่งของหรือสัตว์เฉพาะบุคคลถูกทอดทิ้งในวัยเด็ก และพฤติกรรมการกินไม่เหมาะสมทำให้การคัดกรองเยาวชนที่มีความผิดปกติทางจิตใจ มีความแม่นยำและแก้ปัญหาดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพเหมาะสมมากกว่าการเก็บรวบรวมข้อมูลจากครู และเพื่อนเยาวชน

Williams (2008) ได้ศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน การศึกษาการบริหารจัดการองค์กรและการรับรู้ด้านทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมเชื่อมต่อกับเรื่องสุขภาพของเยาวชน การวิจัยเชิงบรรยายแบบกรณีศึกษาครั้งนี้ใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบ เพื่ออธิบายความแตกต่างของแต่ละโมเดลที่ใช้ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และเพื่อสำรวจว่าโครงสร้างด้านการบริหารจัดการองค์กรแบบที่ขาดหายไป วิธีการรวบรวม ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ การสัมภาษณ์บุคลากรผู้ปฏิบัติงานในส่วนงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน รวมทั้งผู้เกี่ยวข้องในการบริหารงาน โรงเรียนจากภายนอก จากนั้นผู้วิจัยจึงทำการวิเคราะห์ในส่วนของข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยใช้กลยุทธ์แบบเน้นกรณีศึกษาในการวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบในหลายๆ กรณี ผลการวิจัยพบว่า

มีความแตกต่างกันในพฤติกรรมด้านการเชื่อมต่อองค์ประกอบย่อยในแต่ละโมเดล และพบว่า ความแตกต่างนี้มีความเด่นชัดที่สุดในการบริหารกระบวนการด้านการติดตามผล และยังมีผลกระทบต่อ นักเรียนที่รับบริการจากระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอีกด้วย

Biddle (2009) ได้ศึกษาการศึกษาผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยงฆ่าตัวตาย ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ชอบและเข้าร่วมในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นผลเนื่องมาจากการมีความคิดฆ่าตัวตาย, การแสดงท่าทางหรือพยายามที่จะละเมิดนโยบายด้านการใช้ยาเสพติดและสารประเภทแอลกอฮอล์ลดลง รวมทั้งระดับการถูกสั่งพักการเรียน ทดลอง อย่างไรก็ตามจากการรายงานของนักเรียนที่ชอบและเข้าร่วมในระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อแก้ปัญหาการคิดฆ่าตัวตายและปัญหาอื่นๆ ทำให้สามารถทำนายรูปแบบการละเมิดนโยบายด้านการใช้ยาเสพติดและสารประเภทแอลกอฮอล์อย่างต่อเนื่อง เช่นพบว่า บางครั้งนักเรียนเหล่านี้ก็อาจจะใช้ยาเสพติดและสารประเภทแอลกอฮอล์เพื่อการรักษาตนเองก็ได้ และพบว่า รูปแบบการบริการที่มี คำนึงสำคัญทางด้านสถิติสูงสุดในการทำนายผลการลดระดับการละเมิดนโยบาย ด้านการใช้ยาเสพติด และสารประเภทแอลกอฮอล์ รวมทั้งการลดระดับการถูกสั่งพักการเรียนสำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยงคิด ฆ่าตัวตาย คือ ส่วนที่ได้รับการประเมินโดยหน่วยงานที่ได้รับอนุญาตให้ทำการจัดหายาเสพติดและ สารประเภทแอลกอฮอล์ไว้ใช้ได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย นอกจากนี้ยังพบว่า การวางระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนไว้ในโรงเรียนอื่นๆ เช่น โรงเรียนสำหรับเยาวชนที่มีปัญหาด้านการผิวดินัย และการ บริการสำหรับเด็กและเยาวชนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานของชุมชน มีความสัมพันธ์ในระดับสูงกับการลด ระดับการละเมิดนโยบายด้านการใช้ยาเสพติดและสารประเภทแอลกอฮอล์ในโรงเรียน และพบว่า การ รักษาผู้ป่วยนอกที่มีอาการติดยาเสพติดและสารประเภทแอลกอฮอล์คือ ตัวทำนายผลด้านการ สนับสนุนระดับการเลื่อนชั้นเรียนหรือการจบการศึกษาจากโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสำหรับ นักเรียนเหล่านั้น

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ สรุปได้ว่า แนวทางการ พัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปทุมธานี มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้เป็นระบบที่มี คุณภาพและพัฒนาทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม และมี วิถีชีวิตที่เป็นสุขตามที่สังคมมุ่งหวัง จึงต้องมีความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย โดยบุคลากรครูทุกคน ในโรงเรียนซึ่งเป็นหลักสำคัญในการดำเนินการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่าง และภาคภูมิใจในบทบาท ที่มีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนให้เติบโตองงามเป็นบุคคลที่มีคุณค่าของสังคม

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี และเพื่อหาแนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี โดยมีรายละเอียดดังนี้

- 3.1 ประชากร
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
- 3.3 การสร้างเครื่องมือ
- 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร ครูประจำชั้นของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ทั้งหมด 273 คน จาก 39 โรงเรียน ดังรายละเอียดต่อไปนี้ (ระบบสารสนเทศเพื่อบริหารการศึกษา, https://data.bopp-bec.info/emis/School_web.php?Area_CODE=1302, https://data.bopp-bec.info/emis/School_web.php?Area_CODE=1301 ณ วันที่ 16 มิถุนายน 2560)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี	ผู้บริหาร	ครู
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 1	27	162
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 2	12	72
รวม	39	234

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) และแบบสัมภาษณ์ ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการศึกษาจากเอกสารแนวความคิดทฤษฎี และผลงานวิจัย เพื่อนำมาประยุกต์ให้เหมาะสม

3.2.1 แบบสอบถาม

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี มีด้วยกัน 5 ด้าน คือ

- 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล มีข้อคำถาม 5 ข้อ
- 2) ด้านการคัดกรองนักเรียน มีข้อคำถาม 7 ข้อ
- 3) ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน มีข้อคำถาม 5 ข้อ
- 4) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา มีข้อคำถาม 4 ข้อ
- 5) ด้านการส่งต่อนักเรียน มีข้อคำถาม 5 ข้อ

แบบสอบถามในตอนที่ 2 ข้อคำถามแต่ละข้อกำหนดน้ำหนักคะแนนเป็นระดับปฏิบัติการ 5 ระดับ คือ 1 – 5 เป็นคำถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ท (Likert's Five Rating Scales) กำหนดเกณฑ์วัดระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง มีการดำเนินการตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการดำเนินการตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีการดำเนินการตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการดำเนินการตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีการดำเนินการตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.2.2 แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง มีด้วยกัน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ด้านป้องกันและแก้ไขปัญหา ด้านการส่งต่อนักเรียน

3.3 การสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือ (แบบสอบถาม) โดยมีขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาวัตถุประสงค์งานวิจัย

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาเอกสารตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี นำมาปรับปรุงและสร้างแบบสอบถามขึ้นใหม่ภายใต้คำปรึกษาของอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

ขั้นตอนที่ 3 กำหนดโครงสร้างของข้อคำถามและเขียนข้อคำถามในแบบสอบถามแต่ละตอนให้ครอบคลุมแนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี และข้อเสนอแนะ

ขั้นตอนที่ 4 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจพิจารณาและขอข้อเสนอแนะ

ขั้นตอนที่ 5 ตรวจสอบความเที่ยงของเนื้อหา (content validity) ของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบปรับปรุง แก้ไข ส่วนวนภาษาที่ใช้ ตลอดจนเนื้อหาให้สอดคล้องกับความสัมพันธ์ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับความสัมพันธ์พิจารณาความถูกต้องตลอดจนการใช้ภาษาในการตั้งคำถาม คัดเลือกข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป จึงจะนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ผลการตรวจสอบสรุปประเด็น โดยการหาค่า IOC (Index of Congruence)

ขั้นตอนที่ 6 นำแบบสอบถามที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

ขั้นตอนที่ 7 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับครูประจำชั้นในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำผลมาวิเคราะห์หาความเที่ยง (reliability)

ขั้นตอนที่ 8 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach, 1990, pp.202-204) ได้ค่าเท่ากับ 0.874

ขั้นตอนที่ 9 จัดทำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มประชากร

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือ (แบบสัมภาษณ์) โดยมีขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษารายละเอียดของแบบสอบถามที่นำไปเก็บข้อมูลของประชากร

ขั้นตอนที่ 2 พิจารณาค่าเฉลี่ยที่ต่ำที่สุดของแต่ละด้านจากข้อคำถาม

ขั้นตอนที่ 3 นำประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดมากำหนดกรอบของการสัมภาษณ์

ขั้นตอนที่ 4 นำแบบสัมภาษณ์ที่สมบูรณ์ไปเก็บกับประชากร

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยใช้กระบวนการ ดังนี้

3.4.1 นำหนังสือขอความอนุเคราะห์จากงานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนที่เป็นประชากรเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

3.4.2 ติดต่อและประสานงานกับ โรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปทุมธานี เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4.3 ดำเนินการแจกแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ไปยังสถานศึกษาที่เป็นประชากร

3.4.4 เก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรที่ดำเนินการแจกแบบสอบถามและสัมภาษณ์ในระยะเวลาที่เหมาะสมและตรวจนับจำนวนเพื่อให้ได้ตามจำนวนที่กำหนดไว้ตามขนาดของการวิจัย

3.4.5 ผู้วิจัยดำเนินการติดตามข้อมูลจากประชากรตามระยะเวลาที่เหมาะสมเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบตามที่กำหนดไว้

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

นำแบบสอบถามได้จากประชากรมาจัดทำข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

3.5.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับที่ได้รับคืนมา

3.5.2 นำแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์ให้รหัสตอนที่ 1 ตรวจให้คะแนนตอนที่ 2 ตามเกณฑ์ที่กำหนดและนำข้อมูลเข้าโปรแกรมสำเร็จรูป

3.5.3 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถามในด้านเพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานและตำแหน่งหน้าที่ โดยใช้การคำนวณค่าร้อยละ (Percentage)

3.5.4 การวิเคราะห์การดำเนินงานของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) เป็นรายด้าน และรายข้อ แล้วนำค่าเฉลี่ยที่ได้ไปเปรียบเทียบตามเกณฑ์ค่าคะแนนที่กำหนด ดังนี้

ระดับคะแนน	แปลความหมาย
ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง	มีการดำเนินการตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับดีมาก
ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง	มีการดำเนินการตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง	มีการดำเนินการตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง	มีการดำเนินการตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับพอใช้
ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง	มีการดำเนินการตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับปรับปรุง

3.5.5 การวิเคราะห์เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เมื่อได้แบบสัมภาษณ์กลับคืนแล้ว พิจารณาแบบสัมภาษณ์ทั้งหมด เพื่อคัดเลือกแบบสัมภาษณ์ที่มีความสมบูรณ์ และถือว่าเป็นหน่วยวิเคราะห์นำมาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) และสังเคราะห์ข้อมูลเป็นความเรียง

3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ สถิติจากโปรแกรมสำเร็จรูปที่ผู้วิจัยเลือกใช้ในการวิเคราะห์ผลการประเมินในครั้งนี้

3.6.1 สถิติที่ใช้ในการหาค่าคุณภาพเครื่องมือ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item Objectives Congruence : IOC)

3.6.2 สถิติที่ใช้ในการหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ตามวิธีของครอนบัค

3.6.3 สถิติพื้นฐานที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติพื้นฐานวิเคราะห์ค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

3.6.4 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์การดำเนินงานของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี โดยใช้สถิติมัชฌิมเลขคณิตวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean : μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : σ) จากแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ

3.6.5 ในการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ที่ได้จากแบบสัมภาษณ์นำมาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) และสังเคราะห์ข้อมูลเป็นความเรียง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี โดยจำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์ในการทำงาน ซึ่งการวิเคราะห์ผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ทางสถิติเพื่อใช้ในการความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้สัญลักษณ์และอักษรย่อต่อไปนี้ คือ

N แทน ประชากร

(μ) แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย

(σ) แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 วิเคราะห์การดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี

ตอนที่ 3 เสนอผลการสรุปข้อมูลการสัมภาษณ์ จากข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ และครูผู้สอนระดับประถมศึกษาที่เป็นประชากร จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์ในการทำงาน โดยใช้ค่าความถี่ และค่าร้อยละ ดังนี้

ตารางที่ 4.1 จำนวนร้อยละของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์ในการทำงาน

สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	68	24.91
หญิง	204	75.09
รวม	273	100
2. ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	91	33.33
ปริญญาโท	181	66.30
ปริญญาเอก	1	0.37
อื่นๆ -		
รวม	273	100
3. ประสบการณ์ในการทำงาน		
1-5 ปี	25	9.15
6-10 ปี	88	32.23
11-15 ปี	74	27.10
16-20 ปี	46	16.84
มากกว่า 20 ปี	40	14.65
รวม	273	100

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 204 คน คิดเป็นร้อยละ 75.09 ระดับการศึกษาปริญญาโท จำนวน 181 คน คิดเป็นร้อยละ 66.30 และมีประสบการณ์ในการทำงาน 6-10 ปี จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 32.23

ตอนที่ 2 วิเคราะห์การดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี คือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา และด้านการส่งต่อนักเรียน ดังตารางที่ 4.2 - 4.7

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ระดับประถมศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาปทุมธานี โดยรวมและรายด้าน

การดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	μ	σ	แปลผล
ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.12	0.49	มาก
ด้านการคัดกรองนักเรียน	3.96	0.58	มาก
ด้านการส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียน	4.04	0.62	มาก
ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา	4.07	0.59	มาก
ด้านการส่งต่อนักเรียน	4.14	0.59	มาก
รวม	4.04	0.57	มาก

จากตารางที่ 4.2 พบว่า การดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.07$, $\sigma=.57$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการส่งต่อนักเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\mu=4.14$, $\sigma=.59$) รองลงมาคือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\mu=4.12$, $\sigma=.49$) และมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านการคัดกรองนักเรียน ($\mu=3.96$, $\sigma=.58$)

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ระดับประถมศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาปทุมธานี ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

ข้อ	การดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	μ	σ	แปลผล
	ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล			
1.	สถานศึกษามีการรวบรวมข้อมูลด้านความสามารถพิเศษของนักเรียน	3.89	0.45	มาก
2.	สถานศึกษามีการรวบรวมข้อมูลประวัติส่วนตัวนักเรียน	4.29	0.56	มาก
3.	สถานศึกษามีการรวบรวมข้อมูลด้านสุขภาพของนักเรียน	4.00	0.43	มาก
4.	สถานศึกษามีการรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.23	0.49	มาก
5.	สถานศึกษามีการบันทึกและจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ	4.19	0.52	มาก
	รวม	4.12	0.49	มาก

จากตารางที่ 4.3 พบว่า การดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.12$, $\sigma=.49$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า สถานศึกษามีการรวบรวมข้อมูลประวัติส่วนตัวนักเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\mu=4.29$, $\sigma=.56$) รองลงมาคือ สถานศึกษามีการรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\mu=4.23$, $\sigma=.49$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ สถานศึกษามีการรวบรวมข้อมูลด้านความสามารถพิเศษของนักเรียน ($\mu=3.89$, $\sigma=.45$)

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ด้านการคัดกรองนักเรียน

ข้อ	การดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการคัดกรองนักเรียน	μ	σ	แปลผล
1.	สถานศึกษามีการวิเคราะห์ข้อมูลของนักเรียนที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล	3.80	0.57	มาก
2.	สถานศึกษากำหนดเกณฑ์การจัดกลุ่มนักเรียน	4.01	0.58	มาก
3.	สถานศึกษามีการประชุมทำข้อตกลงเกี่ยวกับการจัดกลุ่มนักเรียนอย่างชัดเจน	3.95	0.57	มาก
4.	ผู้บริหารและคณะครูยอมรับข้อตกลงเกี่ยวกับการจัดกลุ่มนักเรียน	3.99	0.61	มาก
5.	สถานศึกษามีการจำแนกนักเรียนตามเกณฑ์และเรียงลำดับการคัดกรอง	4.00	0.59	มาก
6.	สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการให้คำปรึกษาและช่วยเหลือนักเรียนตามการคัดกรอง	3.92	0.58	มาก
7.	สถานศึกษานำข้อมูลนักเรียนรายบุคคลไปใช้อย่างเหมาะสม	4.05	0.58	มาก
รวม		3.96	0.58	มาก

จากตารางที่ 4.4 พบว่า การดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ด้านการคัดกรองนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu=3.96$, $\sigma=.58$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า สถานศึกษา

นำข้อมูลนักเรียนรายบุคคลไปใช้อย่างเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu=4.05$, $\sigma=.58$) รองลงมาคือสถานศึกษากำหนดเกณฑ์การจัดกลุ่มนักเรียน ($\mu=4.01$, $\sigma=.58$) และ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือสถานศึกษามีการวิเคราะห์ข้อมูลของนักเรียนที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\mu=3.80$, $\sigma=.57$)

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน โดยจำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อ	การดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน	μ	σ	แปลผล
1.	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานักเรียนตามกลุ่มนักเรียนที่คัดกรอง	4.07	0.62	มาก
2.	การจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานักเรียนมีความสอดคล้องกับพฤติกรรมของนักเรียน	4.01	0.58	มาก
3.	จัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานักเรียนให้สอดคล้องต่อนโยบายสถานศึกษา	3.97	0.62	มาก
4.	สถานศึกษามีความต่อเนื่องในการดำเนินการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานักเรียน	4.10	0.63	มาก
5.	สถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ	4.03	0.63	มาก
	รวม	4.04	0.62	มาก

จากตารางที่ 4.5 พบว่า การดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.04$, $\sigma=.62$) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่าสถานศึกษามีความต่อเนื่องในการดำเนินการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานักเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu=4.10$, $\sigma=.63$) รองลงมาคือ สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานักเรียนตามกลุ่มนักเรียนที่คัดกรอง ($\mu=4.07$, $\sigma=.62$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ จัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานักเรียนให้สอดคล้องต่อนโยบายสถานศึกษา ($\mu=3.97$, $\sigma=.62$)

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ระดับประถมศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ศึกษาศุภมิตรธานี ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา โดยจำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อ	การดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา	μ	σ	แปลผล
1.	ครูมีความเข้าใจปัญหาของนักเรียนอย่างแท้จริง	4.11	0.64	มาก
2.	สถานศึกษามีการช่วยเหลือดูแลนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและ กลุ่มมีปัญหาอย่างใกล้ชิด	3.88	0.56	มาก
3.	ครูตระหนักและเห็นคุณค่าในการป้องกันและแก้ไข ปัญหา	4.10	0.58	มาก
4.	การป้องกันและแก้ไขปัญหาสอดคล้องกับลักษณะ สภาพปัญหาของนักเรียน	4.17	0.57	มาก
รวม		4.07	0.59	มาก

จากตารางที่ 4.6 พบว่า การดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับประถมศึกษา ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ศึกษาศุภมิตรธานี ด้านการป้องกันและ แก้ไขปัญหา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.07$, $\sigma=.59$) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า การ ป้องกันและแก้ไขปัญหาสอดคล้องกับลักษณะสภาพปัญหาของนักเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu=4.17$, $\sigma=.57$) รองลงมาคือ ครูมีความเข้าใจปัญหาของนักเรียนอย่างแท้จริง ($\mu=4.11$, $\sigma=.64$) และข้อที่มี ค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ สถานศึกษามีการช่วยเหลือดูแลนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาอย่างใกล้ชิด ($\mu=3.88$, $\sigma=.56$)

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ระดับประถมศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปทุมธานี ด้านการส่งต่อนักเรียน โดยจำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อ	การดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการส่งต่อนักเรียน	μ	σ	แปลผล
1.	สถานศึกษามีการดำเนินการส่งต่อนักเรียนที่มี ปัญหาไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน	4.16	0.62	มาก
2.	นักเรียนที่ส่งต่อได้รับการช่วยเหลือที่ถูกต้องและ รวดเร็ว	4.06	0.56	มาก
3.	สถานศึกษามีการบันทึกผลการช่วยเหลือการส่ง ต่อนักเรียนทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา	4.13	0.60	มาก
4.	สถานศึกษามีการติดตามผลการส่งต่อนักเรียน	4.16	0.58	มาก
5.	สถานศึกษาสรุปผลการส่งต่อนักเรียนไว้เป็น หลักฐานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	4.20	0.59	มาก
รวม		4.14	0.59	มาก

จากตารางที่ 4.7 พบว่า การดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับประถมศึกษา ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปทุมธานี ด้านการส่งต่อนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.14$, $\sigma=.59$) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า สถานศึกษา สรุปผลการส่งต่อนักเรียนไว้เป็นหลักฐานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\mu=4.20$, $\sigma=.59$) รองลงมาคือ สถานศึกษามีการดำเนินการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ($\mu=4.16$, $\sigma=.62$) สถานศึกษามีการติดตามผลการส่งต่อนักเรียน ($\mu=4.16$, $\sigma=.58$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ นักเรียนที่ส่งต่อได้รับการช่วยเหลือที่ถูกต้องและรวดเร็ว ($\mu=4.06$, $\sigma=.56$)

ตอนที่ 3 แนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับประถมศึกษาของ โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปทุมธานี โดยสัมภาษณ์ในมุมมอง ของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา พบว่า มีการระบอบุคลากรของแนวทางการพัฒนาระบบการ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับประถมศึกษาของ โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ปทุมธานี ซึ่งประกอบไปด้วยประเด็นต่างๆ ดังนี้

1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

ครูประจำชั้นศึกษา สังเกตความสามารถพิเศษของนักเรียนขณะเรียนหรือทำกิจกรรมต่างๆ บันทึกในแบบบันทึกข้อมูลนักเรียนหรือระเบียบสะสม มีการดำเนินการออกเยี่ยมบ้านนักเรียน บันทึกผลการเยี่ยมบ้าน สัมภาษณ์จากผู้ปกครอง ทดสอบจากการเรียนการสอนโดยใช้แบบทดสอบตามกลุ่มสาระ แบบวัดพหุปัญญาด้านต่างๆ ของนักเรียน รวมถึงแบบทดสอบการวัดความถนัดและความสามารถของนักเรียน

2) ด้านการคัดกรองนักเรียน

เก็บรวบรวมข้อมูลตามที่ต้องการ วิเคราะห์ข้อมูลจากการสังเกต การสัมภาษณ์ การเยี่ยมบ้าน การสอบถามบุคคลรอบข้าง คัดแยกการคัดกรองนักเรียนเป็นรายชั้นเรียน จำแนกนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา ด้านการเรียน แบ่งเป็น 3 กลุ่มเช่นเดียวกัน คือ นักเรียนกลุ่มเก่ง นักเรียนกลุ่มปานกลาง และนักเรียนกลุ่มอ่อน สรุปผลการคัดกรองและบันทึกข้อมูล

3) ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน

ส่งเสริมความสามารถสำหรับนักเรียนทุกกลุ่ม กลุ่มนักเรียนเก่งจัดให้เป็นผู้ช่วยครู จัดเวทีให้นักเรียนได้แสดงออก เช่น โครงการคิดเป็นระบบ โครงการเปิดบ้านวิชาการ โครงการวันสำคัญต่าง ๆ หรือจัดกิจกรรมพิเศษ เช่น การจัดประกวดการแต่งกายเลียนแบบตัวละครในวรรณคดีไทย การจัดประกวดชุดรีไซเคิล เพื่อฝึกให้นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์ เกิดแรงบันดาลใจ และสามารถค้นพบความชอบของตนเองได้ นักเรียนกลุ่มนี้จัดเป็นนักเรียนที่ควรได้รับการส่งเสริม นักเรียนกลุ่มที่ควรได้รับการพัฒนา คือ นักเรียนกลุ่มอ่อน คณะครูจัดการเรียนการสอนเป็นรายบุคคล เพื่อพัฒนาทั้งความรู้ทางวิชาการ และการสร้างแรงบันดาลใจ อย่างไรก็ตามควรเน้นให้เด็กได้เรียนรู้ด้วยความเต็มใจ

4) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา

ปัญหาครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา พบปะนักเรียนในกิจกรรมโฮมรูม มีการเยี่ยมบ้านเพื่อพบและสอบถามข้อมูลของนักเรียนจากผู้ปกครอง ขอความร่วมมือจากคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้นำชุมชน ผู้ปกครองในการแก้ปัญหา ป้องกัน ดูแลนักเรียนที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา ตลอดจนร่วมมือกับองค์การบริหารส่วนตำบลจัดกิจกรรมต่อต้านและป้องกันยาเสพติด กิจกรรมที่ส่งเสริมการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ฯลฯ นอกจากนี้ยังประสานของความร่วมมือกับตำรวจในชุมชน ครู Dare เข้ามาให้ความรู้เรื่องยาเสพติด และภัยอันตรายในสังคม ขณะเดียวกันโรงเรียนยังมีการจัดกิจกรรม โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพเพื่อให้นักเรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่สมบูรณ์ ซึ่งกิจกรรมที่กล่าวมาข้างต้นสามารถช่วยป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียนได้

5) ด้านการส่งต่อนักเรียน

ในกรณีของการส่งต่อภายนอก ครูประจำชั้นนำส่งนักเรียนที่มีปัญหาให้กับครูผู้ทำหน้าที่เกี่ยวกับการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จากนั้นมีการบันทึกการส่งต่อนักเรียนไปยังองค์กรภายนอก ซึ่งมีผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในการแก้ไขปัญหาตามสภาพปัญหาของนักเรียนเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจากนักเรียนกลุ่มเสี่ยงคือนักเรียนกลุ่มปกติ

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ผู้วิจัยได้นำเสนอข้อสรุปการวิจัยตามลำดับ ดังนี้ วัตถุประสงค์ของการวิจัย 1) เพื่อศึกษาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี 2) เพื่อหาแนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้บริหาร จำนวน 39 คน ครูประจำชั้น จำนวน 234 คน ซึ่งเป็นบุคลากรของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ประเด็นในข้อคำถามที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยในครั้งนี้ใช้แบบสอบถามแบบประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นให้ครอบคลุมทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา การส่งต่อนักเรียน และแบบสัมภาษณ์แบบปลายเปิด

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการใช้สถิติ โดยหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean : μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : σ) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

5.1 สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ซึ่งจากแบบสอบถามที่ทำการเก็บข้อมูลจากครูผู้สอนทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ด้านการส่งต่อนักเรียน สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

5.1.1 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูทั้ง 5 ด้าน โดยรวมมีอยู่ในระดับมาก โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ดังนี้

5.1.1.1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล พบว่า สถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อแล้วพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษามีการรวบรวมข้อมูลประวัติส่วนตัวนักเรียน รองลงมาคือ สถานศึกษามีการรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ สถานศึกษามีการรวบรวมข้อมูลด้านความสามารถพิเศษของนักเรียน

5.1.1.2 ด้านการคัดกรองนักเรียน พบว่า สถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อแล้วพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สถานศึกษานำข้อมูลนักเรียนรายบุคคลไปใช้อย่างเหมาะสม รองลงมาคือ สถานศึกษากำหนดเกณฑ์การจัดกลุ่มนักเรียน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ สถานศึกษามีการวิเคราะห์ข้อมูลของนักเรียนที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล

5.1.1.3 ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน พบว่า สถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อแล้วพบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สถานศึกษามีความต่อเนื่องในการดำเนินงานการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานักเรียน รองลงมาคือ สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานักเรียนตามกลุ่มนักเรียนที่คัดกรอง ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ จัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานักเรียนให้สอดคล้องต่อนโยบายสถานศึกษา

5.1.1.4 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา พบว่า สถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อแล้วพบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การป้องกันและแก้ไขปัญหาสอดคล้องกับลักษณะสภาพปัญหาของนักเรียน รองลงมาคือ ครูมีความเข้าใจปัญหาของนักเรียนอย่างแท้จริง ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ สถานศึกษามีการช่วยเหลือดูแลนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาอย่างใกล้ชิด

5.1.1.5 ด้านการส่งต่อนักเรียน พบว่า สถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อแล้วพบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สถานศึกษาสรุปผลการส่งต่อนักเรียนไว้เป็นหลักฐานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน รองลงมาคือ สถานศึกษามีการมีการดำเนินการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน และสถานศึกษามีการติดตามผลการส่งต่อนักเรียน ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ นักเรียนที่ส่งต่อได้รับการช่วยเหลือที่ถูกต้องและรวดเร็ว

5.1.2 ผลของการศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี โดยทำการสัมภาษณ์ในมุมมองของครู ซึ่งประกอบไปด้วยประเด็นต่างๆ ดังนี้

5.1.2.1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา ศึกษา สังเกตความสามารถพิเศษของนักเรียน ขณะเรียนหรือทำกิจกรรมต่างๆ บันทึกในแบบบันทึกข้อมูลนักเรียนหรือระเบียบสะสม มีการดำเนินการออกเยี่ยมบ้านนักเรียน บันทึกผลการเยี่ยมบ้าน สัมภาษณ์จากผู้ปกครอง ทดสอบจากการเรียนการสอน โดยใช้แบบทดสอบตามกลุ่มสาระ แบบวัดพหุปัญญาด้านต่างๆ ของนักเรียน รวมถึงแบบทดสอบการวัดความถนัดและความสามารถของนักเรียน

5.1.2.2 ด้านการคัดกรองนักเรียน

เก็บรวบรวมข้อมูลตามที่ต้องการ วิเคราะห์ข้อมูลจากการสังเกต การสัมภาษณ์ การเยี่ยมบ้าน การสอบถามบุคคลรอบข้าง คัดแยกการคัดกรองนักเรียนเป็นรายชั้นเรียน จำแนกนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา ด้านการเรียน แบ่งออกเป็น 3 กลุ่มเช่นเดียวกัน คือ นักเรียนกลุ่มเก่ง นักเรียนกลุ่มปานกลาง และนักเรียนกลุ่มอ่อน จากนั้นสรุปผลการคัดกรองและบันทึกข้อมูล

5.1.2.3 ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน

ส่งเสริมความสามารถสำหรับนักเรียนทุกกลุ่ม กลุ่มนักเรียนเก่งจัดให้เป็นผู้ช่วยครู จัดเวทีให้นักเรียนได้แสดงออก เช่น โครงการคิดเป็นระบบ โครงการเปิดบ้านวิชาการ โครงการวันสำคัญต่างๆ หรือจัดกิจกรรมพิเศษ เช่น การจัดประกวดการแต่งกายเลียนแบบตัวละครในวรรณคดีไทย การจัดประกวดชุดรีไซเคิล เพื่อฝึกให้นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์ เกิดแรงบันดาลใจ และสามารถค้นพบความชอบของตนเองได้ นักเรียนกลุ่มนี้จัดเป็นนักเรียนที่ควรได้รับการส่งเสริม นอกจากนี้นักเรียนกลุ่มที่ควรได้รับการพัฒนา คือ นักเรียนกลุ่มอ่อน คณะครูจัดการเรียนการสอนเป็นรายบุคคล เพื่อพัฒนาทั้งความรู้ทางด้านวิชาการ และการสร้างแรงบันดาลใจ อย่างไรก็ตามในการทำกิจกรรมต่างๆ ควรเน้นให้เด็กได้เรียนรู้ด้วยความเต็มใจ

5.1.2.4 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา

ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา พบปะนักเรียนในกิจกรรมโฮมรูม มีการเยี่ยมบ้าน เพื่อพบและสอบถามข้อมูลของนักเรียนจากผู้ปกครอง ขอความร่วมมือจากคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้นำชุมชน ผู้ปกครองในการแก้ปัญหา ป้องกัน ดูแลนักเรียนที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา ตลอดจนร่วมมือกับองค์การบริหารส่วนตำบลจัดกิจกรรมต่อต้านและป้องกันยาเสพติด กิจกรรมที่ส่งเสริมการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ฯลฯ นอกจากนี้ยังประสานขอความร่วมมือกับตำรวจในชุมชน ครู Dare เข้ามาให้ความรู้เรื่องยาเสพติด และภัยอันตรายในสังคม ขณะเดียวกันโรงเรียนยังมี

การจัดกิจกรรมโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพเพื่อให้นักเรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่สมบูรณ์ ซึ่งกิจกรรมที่กล่าวมาข้างต้นสามารถช่วยป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนได้

5.1.2.5 ด้านการส่งต่อนักเรียน

ในกรณีของการส่งต่อนักเรียน ครูประจำชั้นนำส่งนักเรียนที่มีปัญหาให้กับครูผู้ทำหน้าที่เกี่ยวกับการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จากนั้นมีการบันทึกการส่งต่อนักเรียนไปยังองค์กรภายนอกซึ่งมีผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในการแก้ไขปัญหาด้านสุขภาพของนักเรียนเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจากนักเรียนกลุ่มเสี่ยงคือนักเรียนกลุ่มปกติ

5.2 อภิปรายผล

5.2.1 การศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี อภิปรายได้ผลดังนี้

5.2.1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล เป็นการจัดเก็บข้อมูลนักเรียนด้วยวิธีการต่างๆ โดยใช้เครื่องมือที่หลากหลาย มีการจัดทำแฟ้มประวัตินักเรียนให้เป็นปัจจุบัน เพราะครูประจำชั้นต้องมีข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล การรู้ข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับตัวนักเรียนเป็นสิ่งที่สำคัญที่จะให้ครูมีความเข้าใจนักเรียนมากขึ้น ดังนั้นการเอาใจใส่นักเรียนเป็นรายบุคคลจึงเป็นความจำเป็นที่ครูต้องปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้สามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อการคัดกรองนักเรียน เป็นประโยชน์ในการส่งเสริม การป้องกัน และการแก้ไขปัญหานักเรียนได้อย่างถูกต้อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กนิษฐฎา แก้วจินดา (2560, น.78) ได้ศึกษาแนวทางในการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่การเรียนรู้ร่วมกันในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลเป็นกระบวนการในการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้ นักเรียนได้รับการช่วยเหลือทางการศึกษา นักเรียนมีคุณภาพและการจัดการศึกษามีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กัญญา แสงเจริญโรจน์ (2553, น.60) ที่พบว่า ผู้บริหารต้องมีการกำหนดนโยบายโดยใช้การมีส่วนร่วมกับครูและผู้ปกครอง วางแผนการปฏิบัติงานร่วมกัน ก่อนทุกครั้ง มอบหมายงานให้ครูดำเนินการในทางเดียวกัน ส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับนักเรียน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จุติกรณ์ นิสสัย (2558, น.91) ที่พบว่าแนวทางในการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ ครูประจำชั้นใช้แบบสัมภาษณ์ในการจัดเก็บข้อมูลด้านครอบครัวของนักเรียน ครูประจำชั้นใช้แบบประเมินพฤติกรรมเด็กในการจัดเก็บข้อมูลด้านพฤติกรรมของนักเรียน ครูประจำชั้นใช้ระเบียบสะสมในการจัดเก็บข้อมูลด้านความสามารถในการเรียนของนักเรียน

5.2.2 ด้านการคัดกรองนักเรียน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากโรงเรียนมีการประชุมวางแผนสร้างเครื่องมือในการคัดกรองนักเรียนให้เป็นรูปแบบเดียวกันทั้งโรงเรียน มีการจัดอบรมให้ความรู้ในการคัดกรองให้กับครู นักเรียน และผู้ปกครอง ทราบแนวทางในการดำเนินการคัดกรองนักเรียน มีการติดตามผลงานให้ชัดเจนและต่อเนื่อง เปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการปรับปรุงพัฒนาหรือกำหนดเป้าหมายในการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรชุน กิตติโสภาลักษณ์ (2555, น.84) กล่าวว่าแนวทางในการพัฒนาการคัดกรองนักเรียนควรมีการกำหนดเกณฑ์ในการคัดกรองนักเรียนให้เป็นมาตรฐาน และในการสรุปผลการจำแนกนักเรียนควรพิจารณาจากข้อมูลนักเรียนหลายๆ ด้าน อาศัยความละเอียดถี่ถ้วน โดยใช้เกณฑ์การคัดกรองที่เกี่ยวข้องเข้าใจตรงกัน มีการประสานกับผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมในการพิจารณาคัดกรอง ควรระมัดระวังในการสื่อสารที่จะทำให้ผู้ปกครองเกิดความรู้สึกว่าบุตรหลานของตนอยู่ในกลุ่มที่ผิดปกติแตกต่างจากนักเรียนคนอื่น ซึ่งยังคงมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ อนุสรรา สุขเกล้า (2556, น.88) เสนอแนะแนวทางในการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการคัดกรองนักเรียนว่า การคัดกรองนักเรียนควรพิจารณาข้อมูลนักเรียนหลายๆ ด้าน ควรเก็บผลการคัดกรองนักเรียนเป็นความลับ โรงเรียนควรกำหนดเกณฑ์การแบ่งกลุ่มนักเรียนให้มีความชัดเจน ดังนั้น การคัดกรองจึงมีประโยชน์อย่างยิ่งในการหาวิธีการที่เหมาะสมในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้ตรงกับสภาพปัญหาและความต้องการของนักเรียน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จุติกรณ์ นิสสัย (2558, น.91) ที่พบว่าแนวทางในการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ ครูประจำชั้นพิจารณาข้อมูลด้านพฤติกรรมของนักเรียน ด้านครอบครัวของนักเรียน ด้านความสามารถในการเรียนของนักเรียน และข้อมูลด้านสุขภาพของนักเรียนเพื่อจัดนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา

5.2.3 ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้โรงเรียนมีการส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนที่อยู่ในความดูแลของครูให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ มีความภาคภูมิใจในตนเอง มีกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน เช่น กิจกรรมโฮมรูม การเยี่ยมบ้าน การจัดประชุมผู้ปกครอง จัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะการดำรงชีวิตแลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ถ้านักเรียนได้รับการส่งเสริมและพัฒนาที่เหมาะสมกับสภาพปัญหาของเขาจะเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนเหล่านั้นสู่ความเป็นเลิศในด้านต่างๆ ได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กัญญา แสงเจริญโรจน์ (2553, น.61) จากการวิจัยพบว่า การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน โดยโรงเรียนมีการกำหนดนโยบายในการส่งเสริมนักเรียนด้านต่างๆ สร้างแบบสอบถามความต้องการในการส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนทั้งจากผู้เรียนและผู้ปกครอง สร้างพันธมิตรหรือเครือข่ายทางการศึกษาในการส่งเสริมนักเรียน เพื่อระดมทรัพยากรเพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองให้สำเร็จ

เป็นที่มุ่งหวังของสังคมต่อไป และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จุติกรณ์ นิสสัย (2558, น.91) ที่พบว่าแนวทางในการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ คณะครูควรจัดกิจกรรมเยี่ยมบ้านนักเรียน มีการจัดกิจกรรมโฮมรูม จัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครองนักเรียน จัดกิจกรรมลูกเสือเนตรนารี และคณะครูจัดกิจกรรมกีฬาเพื่อพัฒนานักเรียนที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา

5.2.4 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าครูเอาใจใส่กับนักเรียนทุกคนอย่างใกล้ชิดและหาวิธีช่วยเหลือทั้งการป้องกัน และการแก้ปัญหาโดยไม่ปล่อยปละละเลยนักเรียนจนกลายเป็นปัญหาสังคม การป้องกันและแก้ไขปัญหาคือ การสร้างภูมิคุ้มกันให้กับนักเรียน แต่สิ่งที่ครูจำเป็นต้องดำเนินการมีอย่างน้อย 3 ประการ คือ การให้คำปรึกษาเบื้องต้นและการจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา การติดตามดูแลช่วยเหลือ ข้อมูลพื้นฐานที่ควรทราบ คือ 1) การรู้จักนักเรียนรายบุคคล 2) ข้อมูลการคัดกรอง 3) ข้อมูลจากผู้เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้เรียนมีจิตใจที่เข้มแข็งมีคุณภาพชีวิตที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุตาพรรณ กาละพงษ์ (2553, น.82) เสนอแนะว่า ครูที่ปรึกษาควรแสวงหาวิธีการร่วมมือจากนักเรียนในการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน ครูที่ปรึกษาควรมีภาวะทางอารมณ์ในการแก้ปัญหานักเรียน โรงเรียนควรหาวิธีการขอความร่วมมือจากผู้ปกครองในการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน ทั้งนี้ครูที่ปรึกษาจะต้องมีความรู้ทางด้านจิตวิทยา การใช้เทคนิคในการแก้ปัญหา ซึ่งจะต้องอาศัยทักษะและประสบการณ์ในการดำเนินการแก้ปัญหานักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรุณ กิตติโสภาคย์ (2555, น.84) กล่าวว่า การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไขปัญหานักเรียน ควรยึดหลักการป้องกันเป็นอันดับแรก และการเสริมสร้างทักษะชีวิตให้กับนักเรียน ให้นักเรียนมีภูมิคุ้มกัน สามารถดำเนินชีวิตอยู่สังคมได้อย่างมีความสุข ให้นักเรียนตระหนักถึงโทษและพิษภัยของสิ่งเสพติด ส่วนการช่วยเหลือและแก้ไขควรยึดหลักการให้ความช่วยเหลือเป็นรายกรณี มีความเหมาะสม โดยวิธีการศึกษาข้อมูลนักเรียนให้ครอบคลุมปัญหาด้วยวิธีการที่หลากหลาย และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จุติกรณ์ นิสสัย (2558, น.91) ที่พบว่าแนวทางในการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ ครูประจำชั้นประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหานักเรียน ครูประจำชั้นกำหนดวิธีการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหานักเรียน ครูประจำชั้นกำหนดวิธีการในการช่วยเหลือนักเรียน ครูประจำชั้นประเมินผลการแก้ไขปัญหานักเรียน และครูประจำชั้นติดตามผลการแก้ไขปัญหานักเรียน

5.2.5 การส่งต่อนักเรียน พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าโรงเรียนขนาดเล็ก ผู้บริหาร ครู นักเรียนและผู้ปกครองรู้จักกันเป็นอย่างดี การส่งต่อภายในจะกระทำได้ทุกโอกาส แนวทางในการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือด้านการส่งต่อนักเรียนเนื่องจากสภาพปัญหาของนักเรียนแต่ละคนมีความรุนแรงที่แตกต่างกัน จำเป็นจะต้องให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านดูแล

นอกเหนือจากครูประจำชั้น เพื่อให้ให้นักเรียนมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข ไม่เป็นภาระของผู้อื่น สอดคล้องกับแนวคิดของ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550) แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นการป้องกันช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาต่อการช่วยเหลือหรือช่วยเหลือแล้วนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้นก็ควรส่งต่อไปให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เพื่อให้ได้รับการส่งเสริมและช่วยเหลือได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว และสอดคล้องกับผลการวิจัยของจตุภรณ์ นิสสัย (2558, น.91) ที่พบว่าแนวทางในการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ ครูประจำชั้นประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญกับปัญหานักเรียนโดยตรงในการส่งต่อภายนอก สำหรับนักเรียนที่มีปัญหาต่อการช่วยเหลือ ครูประจำชั้นประสานงานกับหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้องในการส่งต่อภายนอกสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาต่อการช่วยเหลือ ครูประจำชั้นจัดการส่งต่อภายในสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาต่อการช่วยเหลือต่อครูแนะแนว และครูประจำชั้นจัดการส่งต่อภายในสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาต่อการช่วยเหลือต่อครูฝ่ายปกครอง

ผลจากการวิจัยโดยภาพรวม พบว่า การดำเนินการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษานานาชาติ เป็นระบบตามหลักการพัฒนาระบบ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยและพัฒนา ทำให้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีความสมบูรณ์ ครอบคลุม ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน และผู้ใช้ระบบมีความพึงพอใจในระบบดังกล่าว จึงทำให้ผลการประเมินในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มานพ บุญสมพงษ์ (2550, น.86) ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนใน โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดุสิต โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ กนิษฐา แก้วจินดา (2560, น.124) ได้ศึกษาการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนพิการเรียนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และด้านผลผลิต ผลการประเมินระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนพิการเรียนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่พัฒนาขึ้นมีความเป็นไปได้และมีประโยชน์ในการนำไปปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

5.3.1.1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษามีการรวบรวมข้อมูลด้านความสามารถพิเศษของนักเรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารและคณะครูควรมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลกับผู้ปกครองเพื่อรวบรวมข้อมูลด้านความสามารถพิเศษของนักเรียนให้ทราบ

ข้อมูลที่ชัดเจนมากขึ้นเพื่อนำมาใช้ประกอบในขั้นตอนการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

5.3.1.2 ด้านการคัดกรองนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษามีการวิเคราะห์ ข้อมูลของนักเรียนที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารและคณะกรรมการมีการวิเคราะห์ข้อมูลของนักเรียนที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียน เป็นรายบุคคล โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลจากระเบียบสะสม แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก และแบบ สัมภาษณ์เด็กเพื่อให้ได้การคัดกรองนักเรียนที่เป็นระบบและไม่ซ้ำซ้อน

5.3.1.3 ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ผลการวิจัยพบว่า จัดกิจกรรมส่งเสริม และพัฒนานักเรียนให้สอดคล้องต่อนโยบายสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารและคณะกรรมการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานักเรียนให้สอดคล้องต่อนโยบายสถานศึกษา มีความหลากหลาย และเหมาะสมกับช่วงวัย

5.3.1.4 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษามีการ ช่วยเหลือดูแลนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาอย่างใกล้ชิด มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารและ คณะกรรมการมีการวิเคราะห์สาเหตุปัญหาของนักเรียนที่มีพฤติกรรมอยู่ในกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา กำหนดวิธีการให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียน ทำการประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้อง มีการประเมินและ ติดตามผลการดำเนินงาน

5.3.1.5 ด้านการส่งต่อนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ส่งต่อได้รับการช่วยเหลือ ที่ถูกต้องและรวดเร็ว มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารและคณะกรรมการมีแบบแผนในการปฏิบัติ เกี่ยวกับการส่งต่อนักเรียนทั้งในการส่งต่อภายในและการส่งต่อภายนอกเพื่อให้ให้นักเรียนได้รับการ ช่วยเหลือที่ถูกต้องและรวดเร็ว

5.3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

5.3.2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการยกระดับคุณภาพการดำเนินงานตาม ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และในสังกัด อื่นๆ

5.3.2.2 ควรมีการศึกษาข้อดีและข้อจำกัดในการดำเนินงานตามระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียน

บรรณานุกรม

- กนิษฐฎา แก้วจินดา. (2556). การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนพิการเรียนร่วมในสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุณบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนเรศวร).
- กรมสุขภาพจิต. (2544). คู่มือครูที่ปรึกษากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียน. กรุงเทพฯ : ยูเรนัส
อิมเมจกรุ๊ป.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: อรุณสภา.
_____. (2553). คู่มือครูที่ปรึกษากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียน. กรุงเทพฯ: การศาสนา.
- ก้องภพ ยี่หว่า. (2550). พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินการระบบดูแล
ช่วยเหลือนักเรียน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- กัญญา แสงเจริญโรจน์. (2553). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานตามระบบดูแล
ช่วยเหลือนักเรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนบ้านหนองมะปริง สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา).
- กัลยา พรมรัตน์. (2559). การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ
โรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1.
(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา).
- คมกฤษ ทองนพคุณ. (2557). ปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษา
โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา กลุ่มเมืองมัธยมศึกษา การศึกษาภาคบังคับ สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา).
- จรินทร์ มณีนุ่ม (2555). การปรับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เหมาะสมกับโรงเรียนขนาดเล็ก
กรณีศึกษา : โรงเรียนวัดท่าใหม่. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏ
พระนครศรีอยุธยา).
- จุฬามณี เกษสุวรรณ. (2555). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในเขต
กรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).

บรรณานุกรม (ต่อ)

- จตุกรณ์ นิสสัย. (2558). การศึกษาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านหนองปรือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา).
- เตรียมศักดิ์ อินอุเทน. (2551). ประสิทธิภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร).
- ทนงศักดิ์ บุญมี. (2555). ปัญหาการดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา).
- ทีมเฉพาะกิจสำนักประชาสัมพันธ์. (2560). ปัญหาเด็กเยาวชน : ปัญหาครอบครัว ปัญหาสังคมและปัญหาชาติ?. สืบค้นจาก <http://www.senate.go.th/w3c/senate/spaw2/uploads/files/>
- นฤพล กองทรัพย์. (2556). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3. (สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม).
- นันทินี เครือจันทร์. (2551). การวิเคราะห์บทบาทผู้เกี่ยวข้องในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).
- ประนอม แก้วสวัสดิ์. (2556). สภาพและปัญหาการดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 18. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี).
- ผล พรหมทอง. (2555). ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนนวมินทราชูทิศสวนกุหลาบวิทยาลัยปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4. (สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์).
- มธุริน แผลงจันทิก. (2554). การศึกษาปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 5. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ).

บรรณานุกรม (ต่อ)

- แมนพงศ์ กิจจานนท์. (2556). การศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์และราชประชานุเคราะห์กลุ่ม 2 สังกัดสำนักบริหารการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยบูรพา).
- ลัดดาวัลย์ เพชรจันทร์. (2559). ปัญหาและแนวทางพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูโรงเรียนบ้านปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยบูรพา).
- วนิดา ชนินทยุทธวงศ์. (2544). คู่มือที่ปรึกษากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียน. กรุงเทพฯ: พิมพ์ลักษณ์.
- วิชัย อินทนาม. (2556). ปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในอำเภอดาพระยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยบูรพา).
- วิโรจน์ สุรสาคร. (2550). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครปฐม. (สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- วุฒิไกร วุฒิกัมพล. (2557). การศึกษาสภาพและแนวทางพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม).
- สมจิต สุทธิศักดิ์. (2554). การพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนบ้านยางวิทยา อำเภอชุมพวง จังหวัดนครราชสีมา. (สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม).
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2558). โรงเรียนขนาดเล็ก. ดืบค้นจาก http://www.moe.go.th/small_sch/information.htm
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2559). ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: ชุมชนุสสกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2560). **คู่มือการดำเนินงานโรงเรียนดีใกล้บ้าน (แม่เหล็ก)** (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- สุดาพรรณ กาละพงษ์. (2553). **ปัญหาและแนวทางแก้ไขการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร เขต 5.** (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา).
- สุนันท์ โพธิบาย. (2552). **การประเมินผลระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร เขต 1.** (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม).
- เสกสิทธิ์ แสนทวีสุข. **รายงานผลการดำเนินโครงการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนบ้านตาลอยหนองคัน ปีการศึกษา 2550.** สืบค้นจาก http://krusaksit.blogspot.com/2013/02/blog-post_6694.html
- เสริมฤทธิ์ หวายฤทธิ์. (2552). **สภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร เขต 2.** กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- อนุสรณ์ สุขกล่า. (2556). **ปัญหาและแนวทางการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในอำเภอนาดี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร เขต 2.** (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา).
- อภิรักษ์นาทนา แสนทวี. (2551). **คู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามแนวโรงเรียนวิถีพุทธโรงเรียนโคกสูงวิทยา จังหวัดลพบุรี.** (สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ).
- อรชุน กิตติโสภาคย์ชัย. (2555). **ปัญหาและข้อเสนอแนะการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของครูที่ปรึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร เขต 3.** (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา).
- อวยชัย ศรีตระกูล. (2556). **การพัฒนารูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร.** (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยนเรศวร).

บรรณานุกรม (ต่อ)

- อามร มุทวงศ์. (2552). การศึกษาแบบปฏิบัติที่ดีในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กของกลุ่มพหุวัฒนธรรม 2 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2. (สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ).
- เอกมล ภิญโญวงศ์. การจัดการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก. สืบค้นจาก <https://www.gotoknow.org/posts/343990>
- เอื้อพร อ่อนน้อม. (2554). การจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์).
- Biddle, Virginia Sue. (2009, February). “**Student Assistance Program Outcomes of Students at Risk for Suicide**”. Dissertation Abstracts International.
- Goodman, et al. (2003, October). “**Using the Strengths and Difficulties Questionnaire (SDQ) to Screen for Child Psychiatric Discipline in a Community Samples**”. Dissertation Abstracts International.
- Teed, C., M. (2002). **Meeting Students Social and Emotion Need : Elementary Teachers’ Perceptions of Counseling in the Classroom**. Dissertation Abstracts International. Retrieved from : <http://search.proquest.com/docview/305215601/abstract/1397741D2B051CCA925/1?accountid=31048>.
- Williams, Francis, M, Jr. (2008). “**Student Assistance Programs (SAP) : An Organizational and Theoretical Perspective on Building Bridges for Healthy Youth**”. Dissertation Abstracts International.

ภาคผนวก ก

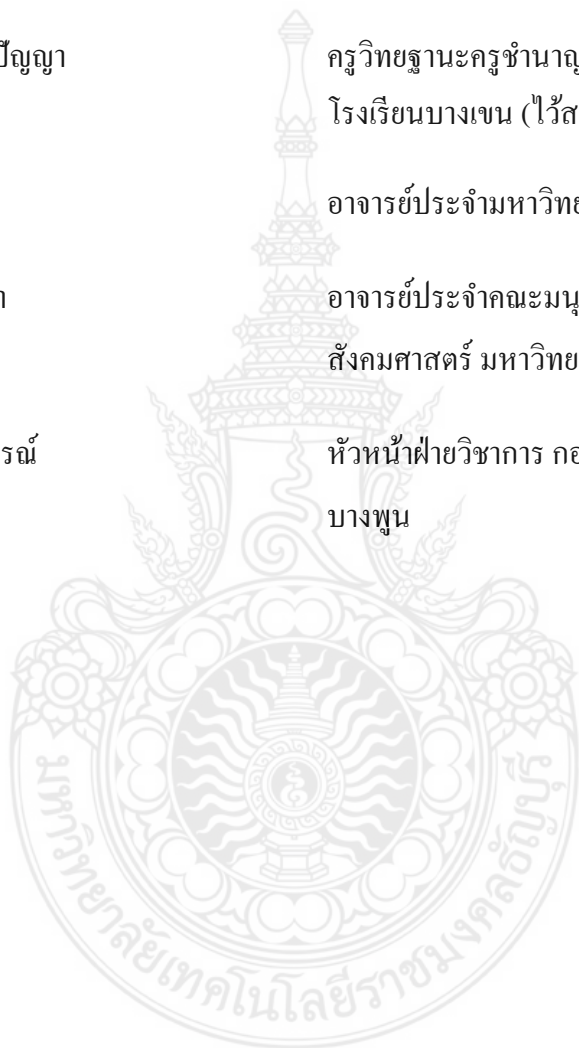

ภาคผนวก ก

- รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย
- หนังสือเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย
- หนังสือขอความอนุเคราะห์เข้าถึงข้อมูล

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

1. ดร.สุรัตน์ ขวัญบุญจันทร์	อาจารย์ประจำสาขาวิจัย
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
2. ดร.อริคุณ สิ้นธนาปัญญา	ครูวิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนบางเขน (ไว้สาลีอนุสรณ์)
3. ดร. วิษณุ เป็รัมย์	อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น
4. ดร. เสวียน เจนเขว่า	อาจารย์ประจำคณะมนุษยศาสตร์และ
สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
5. นางพัชรี แก้ววิสิการณ	หัวหน้าฝ่ายวิชาการ กองการศึกษา เทศบาลตำบล
บางพูน

ที่ ศธ 0578.02 / 0013.9

คณะกรรมการอุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
ต.คลองหก อ.คลองหลวง จ.ปทุมธานี
12110

10 มกราคม 2561

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.วิษณุ เปรี้ยวนิม

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามฯ จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย นางสาวปรมาภรณ์ สนิธิ รหัสนักศึกษา 115870208014-9 นักศึกษา
ระดับปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์
อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้รับอนุมัติให้จัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง
แนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมลพรรณ เพชรสมบัติ เป็นอาจารย์
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มี
ความรู้ความสามารถอย่างดียิ่ง คณะกรรมการอุตสาหกรรมจึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการ
ตรวจสอบเครื่องมือวิจัยให้แก่ นางสาวปรมาภรณ์ สนิธิ เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพร บุญส่ง)
คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

งานบัณฑิตศึกษา
โทร. 02 549 3211
โทรสาร 02 577 3211

ที่ ศธ 0578.02 / 0013. 10

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
ต.คลองหก อ.คลองหลวง จ.ปทุมธานี
12110

10 มกราคม 2561

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นางพัชรี แก้ววิสิการณ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย นางสาวปรมาภรณ์ สนธิ รหัสนักศึกษา 115870208014-9 นักศึกษา
ระดับปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์
อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้รับอนุมัติให้จัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง
แนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมลพรรณ เพชรสมบัติ เป็นอาจารย์
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในกรณี คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มี
ความรู้ความสามารถอย่างดียิ่ง คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมจึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการ
ตรวจสอบเครื่องมือวิจัยให้แก่ นางสาวปรมาภรณ์ สนธิ เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพร บุญส่ง)
คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

งานบัณฑิตศึกษา
โทร. 02 549 3211
โทรสาร 02 577 3211

ที่ ศธ 0578.02 / ๐๐13.11

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
ต.คลองหก อ.คลองหลวง จ.ปทุมธานี
12110

1๐ มกราคม 2561

เรื่อง ขอรเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.เสวียน เจนเข้ว่า

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามฯ จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย นางสาวปรมาภรณ์ สนธิ รหัสนักศึกษา 115870208014-9 นักศึกษา
ระดับปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์
อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้รับอนุมัติให้จัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง
แนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ โดยมีส่วนช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมลพรรณ เพชรสมบัติ เป็นอาจารย์
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มี
ความรู้ความสามารถอย่างดียิ่ง คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมจึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการ
ตรวจสอบเครื่องมือวิจัยให้แก่ นางสาวปรมาภรณ์ สนธิ เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพร บุญส่ง)
คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

งานบัณฑิตศึกษา
โทร. 02 549 3211
โทรสาร 02 577 3211

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม งานบัณฑิตศึกษา โทร. 02 549 3211

ที่ ศธ 0578.02 / ๐๐13.12

วันที่ 1๐ มกราคม 2561

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.สุรัตน์ ขวัญบุญจันทร์

เนื่องด้วย นางสาวปรมาภรณ์ สนิธิ รหัสนักศึกษา 115870208014-9 นักศึกษา
ระดับปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์
อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้รับอนุมัติให้จัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง
แนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมลพรรณ เพชรสมบัติ เป็นอาจารย์
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มี
ความรู้ความสามารถอย่างยิ่ง คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมจึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการ
ตรวจสอบเครื่องมือวิจัยให้แก่ นางสาวปรมาภรณ์ สนิธิ ดังสิ่งที่แนบมาด้วย เพื่อประโยชน์
ทางการศึกษาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะขอบคุณยิ่ง

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพร บุญส่ง)
คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

ที่ ศธ 0578.02 / 0013.13

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
ต.คลองหก อ.คลองหลวง จ.ปทุมธานี
12110

10 มกราคม 2561

เรื่อง ขอร้องเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.อธิคุณ สินธนาปัญญา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามฯ จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย นางสาวปรมาภรณ์ สนิธิ รหัสนักศึกษา 115870208014-9 นักศึกษา
ระดับปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์
อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้รับอนุมัติให้จัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง
แนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมลพรรณ เพชรสมบัติ เป็นอาจารย์
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มี
ความรู้ความสามารถอย่างดียิ่ง คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมจึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการ
ตรวจสอบ เครื่องมือวิจัยให้แก่ นางสาวปรมาภรณ์ สนิธิ เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพร บุญส่ง)
คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 02 549 3211

โทรสาร 02 577 3211

ที่ ศธ 0578.02/0014.5

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
ธัญบุรี ต.คลองหก อ.คลองหลวง
จ.ปทุมธานี 12110

1๐ มกราคม 2561

เรื่อง ขออนุญาตครูให้ให้นักศึกษาปริญญาโททดลองเข้าเก็บข้อมูล

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี

เนื่องด้วย นางสาวปรมาภรณ์ สนิธิ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี กำลังจัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี โดยมี ผศ.ดร.พิมลพรรณ เพชรสมบัติ เป็น อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จึงขออนุญาตครูจากท่านดำเนินการ ให้แก่ นางสาวปรมาภรณ์ สนิธิ นักศึกษาปริญญาโท เข้าทำการเก็บข้อมูล โดยรายละเอียดในเรื่องของ วันและเวลา นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อประสานงานไปยังสถานศึกษาด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพร บุญส่ง)

คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 02 5493209

โทรสาร 02 5493213

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อทำการวิจัย

เรื่อง แนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี

.....

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับข้อมูลส่วนตัวของท่าน

1. เพศ

1) ชาย

2) หญิง

2. ระดับการศึกษา

1) ปริญญาตรี

2) ปริญญาโท

3) ปริญญาเอก

4) อื่น ๆ (โปรดระบุ)

3. ตำแหน่ง

1) ผู้อำนวยการ

2) รองผู้อำนวยการ

3) ครูผู้สอน

4. ประสบการณ์ในการทำงาน

1) 1 – 5 ปี

2) 6 – 10 ปี

3) 11 – 15 ปี

4) 16 – 20 ปี

5) มากกว่า 20 ปี

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับ
ประถมศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี

คำชี้แจง โปรดอ่านรายละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนต่อไปนี้
แล้วพิจารณาว่าโรงเรียนของท่านมีการปฏิบัติจริงในระดับใดซึ่งมี 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง การดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง การดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง การดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง การดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง การดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ระดับปฏิบัติ				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล						
1	สถานศึกษามีการรวบรวมข้อมูลด้านความสามารถพิเศษของนักเรียน					
2	สถานศึกษามีการรวบรวมข้อมูลประวัติส่วนตัวนักเรียน					
3	สถานศึกษามีการรวบรวมข้อมูลด้านสุขภาพของนักเรียน					
4	สถานศึกษามีการรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล					
5	สถานศึกษามีการบันทึกและจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ					
ด้านการคัดกรองนักเรียน						
6	สถานศึกษามีการวิเคราะห์ข้อมูลของนักเรียนที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล					

ข้อ	การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ระดับปฏิบัติ				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
7	สถานศึกษากำหนดเกณฑ์การจัดกลุ่มนักเรียน					
8	สถานศึกษามีการประชุมทำข้อตกลงเกี่ยวกับการจัดกลุ่มนักเรียนอย่างชัดเจน					
9	ผู้บริหารและคณะครูยอมรับข้อตกลงเกี่ยวกับการจัดกลุ่มนักเรียน					
10	สถานศึกษามีการจำแนกนักเรียนตามเกณฑ์และเรียงลำดับการคัดกรอง					
11	สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการให้คำปรึกษาและช่วยเหลือนักเรียนตามการคัดกรอง					
12	สถานศึกษานำข้อมูลนักเรียนรายบุคคลไปใช้อย่างเหมาะสม					
ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน						
13	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนา นักเรียนตามกลุ่มนักเรียนที่คัดกรอง					
14	การจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนา นักเรียนมีความสอดคล้องกับพฤติกรรมของนักเรียน					
15	จัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนา นักเรียนให้สอดคล้องต่อนโยบายสถานศึกษา					
16	สถานศึกษามีความต่อเนื่องในการดำเนินการจัด กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน					
17	สถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนสามารถพัฒนา ตนเองได้เต็มตามศักยภาพ					

ข้อ	การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ระดับปฏิบัติ				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา						
18	ครูมีความเข้าใจปัญหาของนักเรียนอย่างแท้จริง					
19	สถานศึกษามีการช่วยเหลือดูแลนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาอย่างใกล้ชิด					
20	ครูตระหนักและเห็นคุณค่าในการป้องกันและแก้ไขปัญหา					
21	การป้องกันและแก้ไขปัญหาสอดคล้องกับลักษณะสภาพปัญหาของนักเรียน					
การส่งต่อนักเรียน						
22	สถานศึกษามีการดำเนินการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน					
23	นักเรียนที่ส่งต่อได้รับการช่วยเหลือที่ถูกต้องและรวดเร็ว					
24	สถานศึกษามีการบันทึกผลการช่วยเหลือการส่งต่อนักเรียนทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา					
25	สถานศึกษามีการติดตามผลการส่งต่อนักเรียน					
26	สถานศึกษาสรุปผลการส่งต่อนักเรียนไว้เป็นหลักฐานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน					

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงในความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามครั้งนี้

แบบสัมภาษณ์เพื่อทำการวิจัย

เรื่อง แนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี

.....

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์นี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ปทุมธานี แบบสัมภาษณ์ แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับประถมศึกษา
ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี 5 ด้าน คือ

- 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล
- 2) การคัดกรองนักเรียน
- 3) การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน
- 4) การป้องกันและแก้ไขปัญหา
- 5) การส่งต่อนักเรียน

แบบสัมภาษณ์นี้เป็นข้อมูลในการทำวิจัยเท่านั้น ไม่มีผลต่อการบริหารงานและการ
ปฏิบัติงานในโรงเรียนของท่านแต่อย่างใด

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ชื่อ สกุล

ประวัติการศึกษา

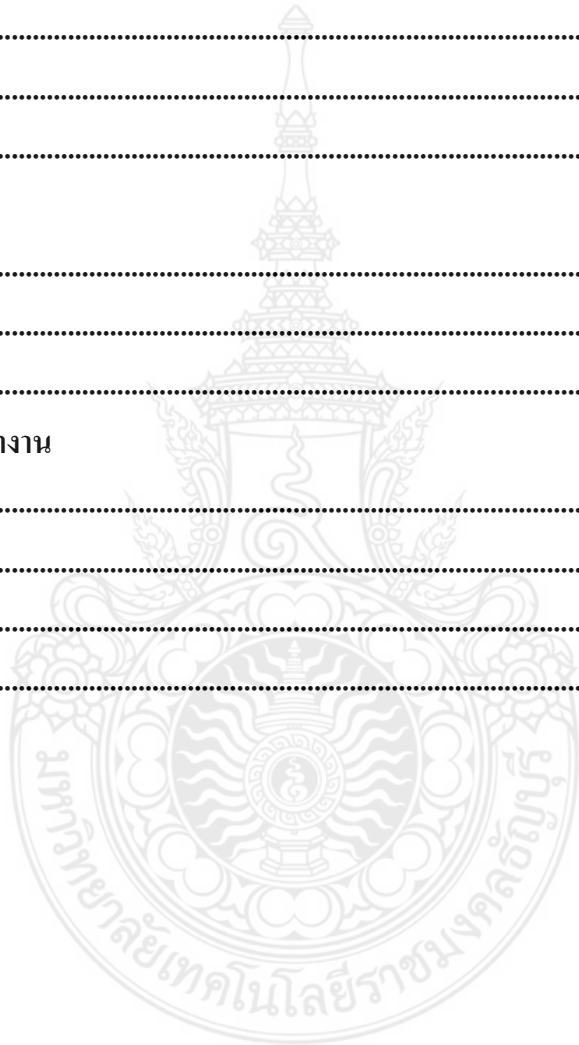
.....
.....
.....
.....
.....

สถานที่ทำงาน

.....
.....
.....

ประสบการณ์ในการทำงาน

.....
.....
.....
.....

ตอนที่ 2 แนวทางการสัมภาษณ์

แนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี 5 ด้าน

1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

สถานศึกษามีการรวบรวมข้อมูลด้านความสามารถพิเศษของนักเรียนอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2) ด้านการคัดกรองนักเรียน

สถานศึกษามีการวิเคราะห์ข้อมูลของนักเรียนที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3) ด้านการส่งเสริมและพัฒนาักเรียน

สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาักเรียนให้สอดคล้องต่อนโยบาย
สถานศึกษาอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4) ด้านการป้องกันและแก้ไข้ปัญหา

สถานศึกษามีการช่วยเหลือดูแลักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาอย่างไร

5) ด้านการส่งต่อนักเรียน

สถานศึกษามีการส่งต่อนักเรียนกลุ่มมีปัญหาให้ได้รับการช่วยเหลือที่ถูกต้องและรวดเร็วได้
อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ก
ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

เรื่อง แนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อ	สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	ผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	สรุปผล
		1	2	3	4	5		
1	เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
2	ระดับการศึกษา ☐ ปริญญาตรี ☐ ปริญญาโท ☐ ปริญญาเอก ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
3	ตำแหน่ง ☐ ผู้อำนวยการ ☐ รองผู้อำนวยการ ☐ ครูผู้สอน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
4	ประสบการณ์ในการทำงาน ☐ 1 – 5 ปี ☐ 6 – 10 ปี ☐ 11 – 15 ปี ☐ 16 – 20 ปี ☐ มากกว่า 20 ปี	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
รวม							1.00	ใช้ได้

ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

เรื่อง แนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับ
ประถมศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี

ข้อ ที่	การดำเนินงานระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียน	ผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	สรุป ผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล								
1	สถานศึกษามีการรวบรวมข้อมูลด้าน ความสามารถพิเศษของนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
2	สถานศึกษามีการรวบรวมข้อมูล ประวัติส่วนตัวนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
3	สถานศึกษามีการรวบรวมข้อมูลด้าน สุขภาพของนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
4	สถานศึกษามีการรวบรวมข้อมูล นักเรียนเป็นรายบุคคล	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
5	สถานศึกษามีการบันทึกและจัดเก็บ ข้อมูลอย่างเป็นระบบ	1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
รวม							1.00	ใช้ได้

ข้อ ที่	การดำเนินงานระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียน	ผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	สรุป ผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
ด้านการคัดกรองนักเรียน								
6	สถานศึกษามีการวิเคราะห์ข้อมูลของ นักเรียนที่ได้จากการเก็บรวบรวม ข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
7	สถานศึกษากำหนดเกณฑ์การจัดกลุ่ม นักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
8	สถานศึกษามีการประชุมทำข้อตกลง เกี่ยวกับการจัดกลุ่มนักเรียนอย่าง ชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
9	ผู้บริหารและคณะครูยอมรับข้อตกลง เกี่ยวกับการจัดกลุ่มนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
10	สถานศึกษามีการจำแนกนักเรียนตาม เกณฑ์และเรียงลำดับการคัดกรอง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
11	สถานศึกษามีการแต่งตั้ง คณะกรรมการให้คำปรึกษาและ ช่วยเหลือนักเรียนตามการคัดกรอง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
12	สถานศึกษานำข้อมูลนักเรียน รายบุคคลไปใช้อย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
รวม							1.00	ใช้ได้

ข้อ ที่	การดำเนินงานระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียน	ผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	สรุป ผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน								
13	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริม และพัฒนานักเรียนตามกลุ่มนักเรียนที่ คัดกรอง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
14	การจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนา นักเรียนมีความสอดคล้องกับ พฤติกรรมของนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
15	จัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนา นักเรียนให้สอดคล้องต่อนโยบาย สถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
16	สถานศึกษามีความต่อเนื่องในการ ดำเนินการจัดกิจกรรมส่งเสริม และพัฒนานักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
17	สถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียน สามารถพัฒนาตนเองได้เต็มตาม ศักยภาพ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
รวม							1.00	ใช้ได้
ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา								
18	ครูมีความเข้าใจปัญหาของนักเรียน อย่างแท้จริง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ข้อ ที่	การดำเนินงานระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียน	ผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	สรุป ผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
19	สถานศึกษามีการช่วยเหลือดูแล นักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา อย่างใกล้ชิด	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
20	ครูตระหนักและเห็นคุณค่าในการ ป้องกันและแก้ไขปัญหา	+1	+1	0	+1	+1	0.80	ใช้ได้
21	การป้องกันและแก้ไขปัญหา สอดคล้องกับลักษณะสภาพปัญหา ของนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
รวม							0.95	ใช้ได้
ด้านการส่งต่อนักเรียน								
22	สถานศึกษามีการดำเนินการส่งต่อ นักเรียนที่มีปัญหาไปยังผู้เชี่ยวชาญ เฉพาะด้าน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
23	นักเรียนที่ส่งต่อได้รับการช่วยเหลือที่ ถูกต้องและรวดเร็ว	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
24	สถานศึกษามีการบันทึกผลการ ช่วยเหลือการส่งต่อนักเรียนทั้งภายใน และภายนอกสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
25	สถานศึกษามีการติดตามผลการส่งต่อ นักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ข้อ ที่	การดำเนินงานระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียน	ผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	สรุป ผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
26	สถานศึกษาสรุปผลการส่งต่อนักเรียน ไว้เป็นหลักฐานตามระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
รวม							1.00	ใช้ได้
<p>ค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ (IOC) อยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00 และมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.99</p>								

ภาคผนวก ง
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 2 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน แบบสอบถาม

Descriptive Statistics

การดำเนินการระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียน	N	Mean	Std. Deviation
1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	273	4.12	0.49
2. ด้านการคัดกรองนักเรียน	273	3.96	0.58
3. ด้านการส่งเสริมและพัฒนาการเรียน	273	4.04	0.62
4. ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา	273	4.07	0.59
5. ด้านการส่งต่อนักเรียน	273	4.14	0.59

Descriptive Statistics

การดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	N	Mean	Std. Deviation
1. สถานศึกษามีการรวบรวมข้อมูลด้านความสามารถ พิเศษของนักเรียน	273	3.89	0.45
2. สถานศึกษามีการรวบรวมข้อมูลประวัติส่วนตัว นักเรียน	273	4.29	0.56
3. สถานศึกษามีการรวบรวมข้อมูลด้านสุขภาพของ นักเรียน	273	4.00	0.43
4. สถานศึกษามีการรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็น รายบุคคล	273	4.23	0.49
5. สถานศึกษามีการบันทึกและจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็น ระบบ	273	4.19	0.52

Descriptive Statistics

การดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการคัดกรองนักเรียน	N	Mean	Std. Deviation
1. สถานศึกษามีการวิเคราะห์ข้อมูลของนักเรียนที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล	273	3.80	0.57
2. สถานศึกษากำหนดเกณฑ์การจัดกลุ่มนักเรียน	273	4.01	0.58
3. สถานศึกษามีการประชุมทำข้อตกลงเกี่ยวกับการจัดกลุ่มนักเรียนอย่างชัดเจน	273	3.95	0.57
4. ผู้บริหารและคณะครูยอมรับข้อตกลงเกี่ยวกับการจัดกลุ่มนักเรียน	273	3.99	0.61
5. สถานศึกษามีการจำแนกนักเรียนตามเกณฑ์และเรียงลำดับการคัดกรอง	273	4.00	0.59
6. สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการให้คำปรึกษาและช่วยเหลือนักเรียนตามการคัดกรอง	273	3.92	0.58
7. สถานศึกษานำข้อมูลนักเรียนรายบุคคลไปใช้อย่างเหมาะสม	273	4.05	0.58

Descriptive Statistics

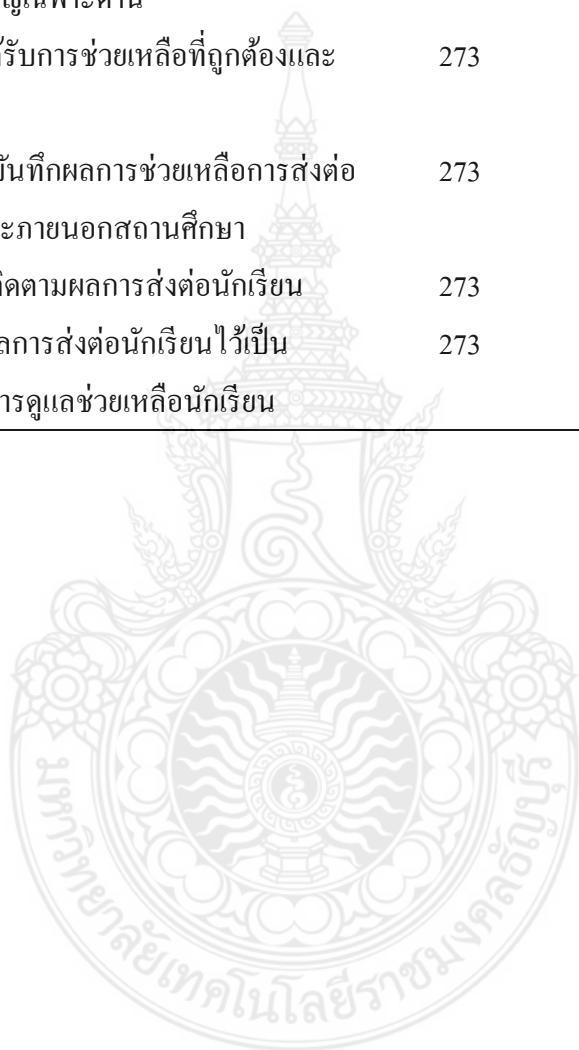
การดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน	N	Mean	Std. Deviation
1. สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานักเรียนตามกลุ่มนักเรียนที่คัดกรอง	273	4.07	0.62
2. การจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานักเรียนมีความสอดคล้องกับพฤติกรรมของนักเรียน	273	4.01	0.58
3. จัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานักเรียนให้สอดคล้องต่อนโยบายสถานศึกษา	273	3.97	0.62
4. สถานศึกษามีความต่อเนื่องในการดำเนินงานการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานักเรียน	273	4.10	0.63
5. สถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ	273	4.03	0.63

Descriptive Statistics

การดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา	N	Mean	Std. Deviation
1. ครูมีความเข้าใจปัญหาของนักเรียนอย่างแท้จริง	273	4.11	0.64
2. สถานศึกษามีการช่วยเหลือดูแลนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาอย่างใกล้ชิด	273	3.88	0.56
3. ครูตระหนักและเห็นคุณค่าในการป้องกันและแก้ไขปัญหา	273	4.10	0.58
4. การป้องกันและแก้ไขปัญหาสอดคล้องกับลักษณะสภาพปัญหาของนักเรียน	273	4.17	0.57

Descriptive Statistics

การดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการส่งต่อนักเรียน	N	Mean	Std. Deviation
1. สถานศึกษามีการดำเนินการส่งต่อนักเรียนที่มี ปัญหาไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน	273	4.16	0.62
2. นักเรียนที่ส่งต่อได้รับการช่วยเหลือที่ถูกต้องและ รวดเร็ว	273	4.06	0.56
3. สถานศึกษามีการบันทึกผลการช่วยเหลือการส่งต่อ นักเรียนทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา	273	4.13	0.60
4. สถานศึกษามีการติดตามผลการส่งต่อนักเรียน	273	4.16	0.58
5. สถานศึกษาสรุปผลการส่งต่อนักเรียนไว้เป็น หลักฐานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	273	4.20	0.59

ภาคผนวก จ
รายชื่อสถานศึกษาที่ใช้เก็บข้อมูล

รายชื่อสถานศึกษาที่ใช้เก็บข้อมูล

ที่	รายชื่อโรงเรียน	ประชากร	ประชากร
		ผู้บริหาร	ครูประจำชั้น
1	โรงเรียนวัดโพธิ์เดือน	1	6
2	โรงเรียนชุมชนวัดบางกะดี	1	6
3	โรงเรียนวัดโคก	1	6
4	โรงเรียนปากคลองสอง	1	6
5	โรงเรียนวัดมงคลพุทธาราม	1	6
6	โรงเรียนลินจี่อุทิศ	1	6
7	โรงเรียนเจริญวิทยา	1	6
8	โรงเรียนสว่างราษฎร์บำรุง	1	6
9	โรงเรียนวัดลำหามเมฆ (ประชาราตรีอนุสรณ์)	1	6
10	โรงเรียนบ้านคลองขวางบน	1	6
11	โรงเรียนคลองลากค้อน	1	6
12	โรงเรียนวัดบัวขวัญ	1	6
13	โรงเรียนสังฆรักษ์บำรุง	1	6
14	โรงเรียนคลองพระอุดม	1	6
15	โรงเรียนวัดจันทาราม	1	6
16	โรงเรียนสี่แยกบางเตย	1	6
17	โรงเรียนวัดเมตดารงค์	1	6
18	โรงเรียนวัดปทุมทอง	1	6
19	โรงเรียนคลองสระ (สภาวิทยายุทธ)	1	6
20	โรงเรียนวัดถั่วทอง	1	6
21	โรงเรียนวัดเชิงท่า	1	6

รายชื่อสถานศึกษาที่ใช้เก็บข้อมูล (ต่อ)

22	โรงเรียนวัดสองพี่น้อง	1	6
23	โรงเรียนวัดบางนา (เส็งเลิศประชานุกุล)	1	6
24	โรงเรียนวัดบ้านพร้าวใน	1	6
25	โรงเรียนวัดสหราษฎร์บำรุง (วงษ์กล้าแข็ง)	1	6
26	โรงเรียนวัดบางเตยใน	1	6
27	โรงเรียนบางโพธิ์เหนือ	1	6
28	โรงเรียนแสนจำหน่ายวิทยา	1	6
29	โรงเรียนคลอง 11 ศาลาครู (เทียมอุปถัมภ์)	1	6
30	โรงเรียนวัดนพรัตนาราม	1	6
31	โรงเรียนแสนชันปานนุกูล	1	6
32	โรงเรียนศาลาลอย	1	6
33	โรงเรียนวัดนิเวศน์	1	6
34	โรงเรียนวัดแสงมณี	1	6
35	โรงเรียนวัดอคศิร	1	6
36	โรงเรียนวัดจตุรพิชรวาวาส	1	6
37	โรงเรียนวัดลานนา	1	6
38	โรงเรียนวัดธรรมราษฎร์เจริญผล	1	6
39	โรงเรียนนิกรรราษฎร์บูรณะ	1	6

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ – นามสกุล	นางสาวปรมาภรณ์ สนธิ
วัน เดือน ปีเกิด	19 พฤศจิกายน พ.ศ. 2530
ที่อยู่	22/1 ถนนโศภา ตำบลบางปรอก อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี 12000
การศึกษา	ปริญญาตรี ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา ภาษาอังกฤษ ปริญญาโท ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
ประสบการณ์การทำงาน	ครูผู้ช่วย โรงเรียนวัดบัวสุวรรณประดิษฐ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1
พ.ศ. 2557 - 2559	
พ.ศ. 2559 - 2561	ครู (คศ.1) โรงเรียนวัดบัวสุวรรณประดิษฐ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1
โทรศัพท์	088-8560985
อีเมล	baipor1987@gmail.com

